

第二章 成語的意義及其使用範圍

Dì èr zhāng Chéng yǔ de yì yì jí qí shí yòng fàn wéi

ตอนที่สอง ความหมายของสุภาษิตและการนำไปใช้

เค้าโครงเรื่อง

1. ความหมายของสุภาษิตจีน
2. ขอบเขตในการใช้คำสุภาษิตจีน
3. คุณค่าของสุภาษิต
4. ประโยชน์และการนำไปใช้ของสุภาษิต
 - 4.1. คำสุภาษิตที่ใช้ในการชี้เชย
 - 4.2. คำสุภาษิตที่ใช้ในการให้กำลังใจ
 - 4.3. คำสุภาษิตที่ใช้ในการส่งสอน
 - 4.4. คำสุภาษิตที่ใช้ในการแก้ตัว
 - 4.5. คำสุภาษิตที่ใช้ในการเยาะเยี้ย
 - 4.6. คำสุภาษิตที่ใช้ในการเปรียบเปรย
 - 4.7. คำสุภาษิตที่ใช้ในการพูดเกินความจริง
 - 4.8. คำสุภาษิตที่มีความหมายตรงกันข้าม

สาระสำคัญ

1. ความหมายของสุภาษิต
2. ขอบเขตของการใช้คำสุภาษิต
3. คุณค่าของสุภาษิต
4. ประโยชน์และการนำสุภาษิตไปใช้

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

เมื่อผ่านการศึกษาที่เรียนนี้แล้ว ผู้เรียนจะมีความรู้ดังนี้

1. บอกความหมายของคำว่า “สุภาพยิด” ได้
2. อธิบายขอบเขตในการใช้คำสุภาพยิดแต่ละบทที่ได้ศึกษามาแล้ว
3. อธิบายถูกต้องของสุภาพยิดและสามารถนำไปใช้อย่างถูกต้อง
4. บอกประโยชน์ของคำสุภาพยิด

ความนำ

การรู้ความหมายของสุภาพยิดที่ถูกต้องจะสามารถทำให้เราใช้คำสุภาพยิดตรงตามความหมายที่เราประสงค์

ส่วนที่ 1 คำอ่านภาษาจีน

一. 成語的意義

Chéng yǔ de yì yì

成語是經過長時間的淘選和凝聚而成的精煉、簡潔、含義深刻的詞組或短句。

Chéng yǔ shì jīng guò cháng shí jiān de táo xuǎn hé níng jù ér chéng de jīng liàn. jiǎn jié, hán yì shēn kè de cí zǔ huò duǎn jù.

思考題

Sī kǎo tí

試述成語的意義。

Shì shù chéng yǔ de yì yì.

二. 成語的使用範圍

Chéng yǔ de shǐ yòng fān wéi

我們常用成語來說明某件事。如：稱讚、鼓勵、教訓、說明、諷刺和譏笑等等。我們學習成語，應該了解成語的基本意義、以及每個成語的使用範圍，也即是什麼成語出現在什麼情況下，起什麼作用。下面簡要舉例說明：

Wǒ men cháng yòng chéng yǔ lái shuō míng mǒu jiàn shì. Rú : Chēng zàn. gǔ li. jiào xùn. shuō míng.
fēng cì hé jī xiào dèng dèng. Wǒ men xué xí chéng yǔ, yīng gāi liǎo jiě chéng yǔ de jī běn yì yì, yǐ jí méi
gè chéng yǔ de shǐ yòng fàn wéi, yě jí shì shuō shén me chéng yǔ chū xià zài shén me qíng kuāng xià,
qǐ shén me zuò yòng. Xià miàn jiān yào jǔ li shuō míng :

(一). 白費氣力

bái fèi qì lì

白費氣力的意思是指無報酬的勞動。如：有人幫助別人修建一間房間，當工作完成了，切卻沒有得到分文的報酬，真是白費氣力。

Bái fèi qì lì de yì sì shì zhǐ wú bào chóu de láo-dòng. Rú : Yǒu rén bāng bié rén xiū jiàn yì jiān fáng wū, dāng gōng zuò wáng chéng le, què méi yǒu de dào fēn wén de bào chóu, zhēn shì bái fèi qì lì.

(二). 班門弄斧

bān mén nòng fù

班：魯班，是古代有名的木匠。斧：木匠用的斧刀。班門弄斧是指在最好的木匠面前來顯示自己做木活的才能。這裏是比喻在內行家面前擺弄自己的小技，不自量力。如：有的人自以為了不起，隨便在能者前面擺弄自己的本事，表現得很不謙虛，人們批評他是班門弄斧，不自量。

Bān : Lǔ bān, shì gǔ dài yǒu míng de mù jiàn. Fù : Mù jiàn yòng de fǔ dāo. Bān mén nòng fù shì zhǐ zài zuì hǎo de mù jiàn miàn qián lái xiǎn shì zì jǐ zuò mù huó de cái néng. Zhì lǐ shì bǐ yù zài nèi háng jiā miàn qián bāi nòng zì jǐ de xiǎo jì, bù zì liàng li. Rú : Yǒu de rén zì yǐ wèi liǎo bù qǐ, suí biàn zài néng zhǐ miàn qián bāi nòng zì jǐ de běn shì, biǎo xiàn dé hěn bù qiān xū, rén mén pī píng tā shì bān mén nòng fù, bù zì liàng.

(三). 半斤八兩

bàn jīn bā liǎng

一斤是十六兩，半斤就是八兩。半斤八兩是指兩個人或兩方的實力相當，不相上下。半斤八兩常用來是指兩個不太好的人。如：有兩個富翁，一個狡猾；一個兇惡，喜歡欺壓人，他倆真是半斤八兩，彼此一樣。

Yí jīn shì liù liǎng, bàn jīn jiù shì bā liǎng. Bàn jīn bā liǎng shì zhǐ liǎng gè rén huò liǎng fāng de shí lì xiāng dāng, bù xiāng shàng xià. Bàn jīn bā liǎng cháng yòng lái zhǐ liǎng gè bù tài hǎo de rén. Rú : Yǒu liǎng gè fù wōng, yí gè jiǎo huá; yí gè xiōng è, xǐ huān qī yā rén, tā kāng zhēn shì bàn jīn bā liǎng, bì cǐ yí yàng.

(四). 不恥下問

bù chǐ xià wèn

不恥下問是不以恥，向底下人問事。指不認為向學問比自己少，地位比自己低的人請教是可恥的。形容樂於向任何人學習。如：老師樂於向學生學習，父母樂於向子女學習。這就具備了不恥下問的美德。

Bù chǐ xià wèn shì bù yǐ wéi chǐ, xiàng dǐ xià rén wèn shì. Zhǐ bù rèn wéi xiàng xué wèn bǐ zì jǐ shǎo, dì wèi bǐ zì jǐ dī de rén qǐng jiào shì kě chǐ de. Xíng róng lè yú xiàng rèn hé rén xué xí. Rú : Lǎo shī lè yú xiàng xué shēng xué xí, fù mǔ lè yú xiàng zǐ nǚ xué xí. Zhì jiù jù bài le bù chǐ xià wèn de méi dé.

(五). 初出茅廬

chū chū máo lú

茅廬：草房。初出茅廬本指諸葛亮從隱居的茅廬（隆中）出來做官。後比喻年輕人剛參加工作，缺少實際經驗。如：學生剛走上工作崗位，對老師或長輩說：我初出茅廬，處處不懂，請您多加指教。

Máo lú : Cǎo fáng. Chū chū máo lú běn zhǐ Zhū gé liàng cóng yǐn jū de móu lú (Lóng zhōng) chū lái zuò guān. Hòu bì yù mián qīng rén gāng cān jiā gōng zuò, quē shǎo shí jì jīng yàn. Rú : Xué shēng gāng zǒu shàng gōng zuò gāng wèi, duì lǎo shī huò zhǎng bèi shuō : "Wǒ chū chū móu lú, chù chù bù dǒng, qǐng nín duō jiā zhǐ jiào.

(六). 出爾反爾

chū ěr fǎn ěr

出爾反爾是指說話或做事反覆無常，言而無信。如：有一個人說了要做某事，過了不久，他又說不做了，使人捉摸不定，便批評這個人說話出爾反爾，沒有一定。

chū ěr fǎn ěr shì zhǐ shuō huà huò zuò shì fǎn fù wú cháng, yán ér wú xìn. Rú : Yǒu yí gè rén shuō kě yào zuò mǒu shì, guò lē bù jiǔ, tā yòu shuō bù zuò le, shǐ rén zhuō mō bù dìng, biàn pī píng zhè gè rén shuō huà chū ěr fǎn ěr, méi yǒu yí dìng .

(七). 唇齒相依

chún chǐ xiāng yī

唇齒相依是比喻國家或人群之間彼此利害關係極為密切，相互依存。如：有兩個地域相毗連的鄰國，關係十分友好，像嘴唇和牙齒一樣的密切關係，無論哪個國家去侵犯，這兩個國家都互相幫助，同生死、共患難。與此相近似的有“唇亡齒寒”。

chún chǐ xiāng yī shì bì yù guó jiā huò rén qún zhī jiān bì cǐ lì bài guān xì jí wéi mì qiè, xiāng hú yī cún. Rú : Yǒu liǎng gè dì yù xiāng pí liáng de lín guó, guān xì shí fēn yǒu hǎo, xiàng zuǐ chún hé yá chǐ yí yàng de mì qiè guān xì, wú lùn nǎi gè guó jiā qù qīn fàn, zhè liǎng gé guó jiā duō hù xiāng bāng zhù, tóng shēng sǐ, gòng huàn nàn. Yǔ cǐ xiāng jìn sì de yǒu “chún wáng chǐ hán”.

(八). 大驚小怪

dà jīng xiǎo guài

大驚小怪的意思是指過於害怕。如：有的人看到從未見過的新奇事物，便嚇得大喊大叫起來，於是有人說：別這樣大驚小怪，多看幾次就習慣了。

Dà jīng xiǎo guài de yì sì shǐ zhǐ guò yú hài pà. Rú : Yǒu de rén kàn dào cóng wèi jiàn guò de xīn qí shì wù, biàn xià dé dà hǎn dà jiào qǐ lái, yú shì yǒu rén shuō : Bié zhè yàng dà jīng xiǎo guài, duō kàn jǐ cì jiù xí guàn le.

(九). 當一日和尚撞一日鐘

dāng yí rì hé shàng zhuàng yí rì zhōng

當一日和尚撞一日鐘是用來譏諷得過且過，做事不認真的人。如：有些人做事沒有幹勁，沒有長遠計劃，過一天算一天，辦事不負責任，不圖長進，今天不考慮明天的事。人們批評這些人的工作態度是當一日和尚撞一日鐘，沒有主人翁思想。

Dāng yí rì hé shàng zhuàng yí rì zhōng shì yòng lái jī fēng dé guò qiè guò, zuò shì bù rèn zhēn de rén. Rú : Yǒu xiē rén zuò shì méi yǒu gàn jìn, méi yǒu cháng yuǎn jí huà, guò yì tiān suàn yì tiān, bàn shì bù fù zé rèn, bù tú zhǎng jìn, jīn tiān bù kǎo lù míng tiān de shì. Rénn mén pī píng zhè xiē rén de gōng zuò tài dù shì dāng yí tiān hé shàng zhuàng yí tiān zhōng, méi yǒu zhǔ rén wōng sī xiǎng.

(十). 放虎歸山

fàng hǔ guī shān

放虎歸山是比喻讓敵人或壞人出來為非作歹。如：警察抓到了壞人，關管不嚴或放縱不管，讓他們出來重新為害人民，人們便指責警察放虎歸山，嚴重失職。

Fàng hǔ guī shān shì bǐ yù ràng dí rén huò huài rén chū lái wéi fēi zuò dài. Rú : Jǐng chá zhuā dào le huài rén, guān guǎn bù yán huò fàng còng bù guǎn, ràng tā mén chū lái chóng xīn wéi hài rén mǐn, rén mén biàn zhǐ zé jǐng chá fàng hǔ guī shān, yán zhòng shī zhí.

(十一). 費寢忘食

fèi qǐn wàng shí

寢:睡覺。食:吃飯。費寢忘食是指放棄睡覺,忘了吃飯。形容工作、學習專心,連睡覺、吃飯都忘了。如:凡是有學問的人都是專心致志,常常費寢忘食,夜以繼日地學習的。

Qǐn : Shuì jiào. Shí : Chī fàn. Fèi qǐn wàng shí shì zhǐ fàng gì shuì jiào, wàng le chī fàn. Xíng róng xué xí zhuān xīn, lián shuì jiào chī fàn dōu wàng jì le. Rú : Fán shì yǒu xué wèn de rén dōu shì zhuān xīn zhì zhì, cháng cháng fèi qǐn wàng shí, yè yǐ jì rì de xué xí de.

(十二). 隔牆有耳

gé qiáng yǒu ēr

隔牆有耳的意思是提示人們說話要小心,尤其是不要說出保密的話語。如:有一個做秘密工作的人,他有時不小心,任意說話,於是有人警告他說:你不要隨便說話呀,小心泄漏秘密給人知道了!與此相近似的有“牆有縫,壁有耳”。

Gé qiáng yǒu ēr de yì sì shì tǐ rén mén shuō huò yào xiǎo xīn, yóu qí shì bù yào shuō chū bǎo mì de huà yǔ. Rú : Yǒu yí gè zuò mì mì gōng zuò de rén, tā yǒu shí bù xiǎo xīn, rèn yì shuō huà, yú shì yǒu rén jǐng gào tā shuō : “Nǐ bù yào suí biàn shuō huà ya, xiǎo xīn xiè lòu mì mì gěi rén zhī dào le!” Yǔ cǐ xiāng jìn sì de yǒu “qiáng yǒu fèng, bì yǒu ēr”.

(十三). 好逸惡勞

hào yì wù láo

好：喜歡。惡：討厭。好逸惡勞就是喜歡安逸，討厭勞動。如：父母教育子女從小不要貪圖安樂，厭惡勞動，任何人都應該熱愛勞動，自食其力，不要有好逸惡勞的習慣。

Hào : Xǐ huān. Wù : Tǎo yàn. Hào yì wù láo jiù shì xǐ huān ān yì, tǎo yàn láo dòng. Rú : Fù mǔ jiào yù zǐ nǚ cóng xiǎo bù yào tān tú ān lè, yàn wù láo dòng, rèn hé rén dōu yīng gāi rè ai láo dòng, zì shí qí li, bù yào yǒu hào yì wù láo de xí guàn.

(十四). 金枝玉葉

jīn zhī yù yè

金枝玉葉的意思是指同樣高貴的一對，一般用來慶賀新婚夫婦。如：有人新婚喜慶時，朋友去祝賀，見到新郎新娘便稱讚他倆是金枝玉葉，天生的一對呀！與此相近似的有“金玉良緣”。

Jīn zhī yù yè de yì sì shì zhī tóng yàng gāo guì de yí duì, yì bān yòng lái qìng hè xīn hūn fū fù. Rú : Yǒu rén xīn hūn xǐ qìng shí, péng yǒu qù qìng hè, jiàn dào xīn láng xīn nián biàn chēng zàn tā liǎng shì jīn zhī yù yè, tiān shēng yí duì ya! Yǒu cǐ xiāng jìn sì de yǒu “jīn yù lián yuán”.

(十五). 井底之蛙

jǐng dǐ zhī wā

井底之蛙的意思是比喻見識少的人。如：一個鄉下人第一次到大城市，所見所聞，樣樣不懂，更不熟悉，真像隻井底之蛙。

Jǐng dǐ zhī wā de yì sì shì bǐ yù jiàn shì shǎo de rén. Rú : Yí gè xiān xià rén dì yí cì dào dà chéng shì, suǒ jiàn suǒ wén, yàng yàng bù dǒng, gèng bù shù xī, zhēn xiàng zhī jǐng dǐ zhī wā.

(十六). 口密腹劍

kǒu mì fù jiàn

口密腹劍是比喻嘴裏說得很好，暗中行兇的狡猾者。如：中國古代歷史上有兩個軍事家，本來是好朋友，後來分別在兩個不同的諸侯國掌管軍事，其中一個害怕另一個會打敗自己的軍隊，於是用好朋友的名義，把另一個請來，並且熱烈歡迎他，但不久暗中把客人下獄，造成終身殘廢。這就是口密腹劍的事實。與此相近似的有“口是心非”。

Kǒu mì fù jiàn shì bǐ yù zuǐ lǐ shuō dé hěn hǎo, àn zhōng xíng xiōng de jiǎo huà zhě. Rú : Zhōng guó gǔ dài lì shí shàng yǒu liǎng kè dà jūn shì jiā, běn lái shì hǎo péng yǒu, hòu lái fēn bié zài liǎng gè bù tóng de zhū hóu guó zhǎng guǎn jūn shì, qí zhōng yí gè tài bài zì jǐ de jūn duì, yú shì yǐ hǎo péng yǒu de míng yì, bǎ líng yí gè qīng lái bìng qiè rě liè huān yín tā, dàn bù jiǔ àn zhōng bǎ kè rén xià yù zào chéng zhōng shēn cán tài. Zhè jiù shì kǒu mì fù jiàn de shì shí. Yǔ cǐ xiāng jìn sì de yǒu “kǒu shì xīn fēi”.

(十七). 老馬識途

lǎo mǎ shí tú

老馬識途是說老馬認識路途。現指有經驗的人熟悉情況，可以為後人引路。如：一個辦事處招請來一批青年職員，這些新職員不知怎樣開展工作，就請有經驗的老職員來帶領大家工作。我們比喻這老職員是“老馬識途”。

Lǎo mǎ shí tú shì shuō lǎo mǎ rèn shì lù tú. Xiān zhī yǒu jīng yàn de rén shú xī qíng kuàng, Kě yǐ wèi hòu rén yǐn lù. Rú : Yí gè bàn shì chù zhāo qǐng lái yì pī qīng nián zhì yuán, zhè xiē xīn zhí yuán bù zhī zěn yàng kāi zhǎng gōng zuò, jiù qǐng yǒu jīng yàn de lǎo zhí yuán lái dài lǐng dà jiā gōng zuò. Wǒ men bǐ yù zhè lǎo zhí yuán shì “lǎo mǎ shí tú”.

(十八). 力不從心

lì bù cóng xīn

力不從心是指自己的能力做不到內心想做的事。如：有的人年紀老了或身體壞了，心裏想做很多工作或拿很重的東西，但自己精力不夠，不能作了，便說力不從心。與此相近似的有“心有餘而力不足”。

Lì bù cóng xī shì zhǐ jǐ de néng lì zuò bù dào nèi xīn xiǎng zuò de shì. Rú : Yǒu de rén nián jiǎo le huò shēn tǐ huài le, Xīn lǐ xiǎng zuò hěn duō gōng zuò huò ná hěn zhòng de dōng xī, dàn zì jǐ jīng lì bù gòu, bù néng zuò le, biàn shuō lì bù cóng xīn. Yǔ cǐ xiāng jìn sì de yǒu “xīn yǒu yú ér lì bù zú”.

(十九). 利令智昏

lì lìng zhì hūn

利：利益。智：理智。利令智昏是指為了貪圖利益，使頭腦昏迷，竟作出不合理的事。如：有的人本來不是慣偷，但當他見到別人的錢財，為了謀利，便頭腦迷糊，竟竊取人家的財物，真是利令智昏，使自己身敗名裂。

Lì : Lì yì. Zhì : Lǐ zhì. Lì lìng zhì hūn shì zhǐ wèi le tān tú lì yì, shǐ tóu nǎo hūn mí, jìng zuò chū bù hé lǐ zhì de shì. Rú : Yǒu de rén běn lái bù shì guàn tōu, dàn dāng tā jiàn dào bié rén de qián cái, wèi le móu lì, biàn tóu nǎo mí hú, jìng qìè qù rén jiā de cái wù, zhēn shì lì lìng zhì hūn, shì zì jǐ shēn bài míng liè.

(二十). 名列前茅

míng liè qián máo

前茅：古代行軍用茅草作旗幟，走在隊伍的最前面。現比喻名次排列在前頭。如：班裏的同學中，那些平時學習刻苦用功的同學，他們的考試成績，總是名列前茅。

Qián máo : Gǔ dài xíng jūn yòng móu cǎo zuò qí zhī, zǒu zài duì wú de zuì qián miàn. Xiān bǐ yù míng cí pái liè zài qián tóu. Rú : Bān lǐ de tóng xué zhōng, nà xiē píng shí xué xí kè kǔ yòng gōng de tóng xué, tā men de kǎo shì chéng jī, zǒng shì míng liè qián máo.

(二十一). 磨杵成針

mó chǔ chéng zhēn

磨杵成針的意義是指只要有恆心去做，就是鐵杵也可以磨成針。如：學習漢語、寫漢字本來是一件很難的事，但只要有磨杵成針的精神，天天苦練是一定會學習成功的。

Mó chǔ chéng zhēn de yì yì shì zhī zhǐ yào you héng xīn qù zuò, jiù shì tiě chǔ yě kě yǐ mó chéng zhēn.
Rú : Xué xí Hán yǔ. xié Hán zì běn lái shì yí jiàn hěn nán de shì, dàn zhī yào yǒu mó chǔ chéng zhēn de jīng shén, tiān tiān qín xué kǔ liàn shì yì dìng huì xué xí chéng gōng de.

(二十二). 蓿斷絲連

ǒu duàn sī lián

藕斷絲連是比喻人的感情割捨不斷。如：有的夫妻本來感情很好，後來由於長輩不喜歡或第三者從中破壞，使一方堅決拋棄另一方，被拋棄的一方，始終藕斷絲連，割不斷固有的深情而已造成念念不忘，長期痛苦。（絲：通假為“思”）

ǒu duàn sī lián shì bì yù rén de gǎn qíng gé bú duàn. Rú : You de fū qī běn lái gǎn qíng hěn hao, hòu lái yóu yú zhǎng bèi bù xǐ huān huò dì sān zhě cóng zhōng pò huài, shí yì fāng jiān jué pāo qì lìng yì fāng, bì pāo qì dè yì fāng, shí zhōng ǒu duàn sī lián, gé bú duàn gù yǒu de shēn qíng ér zào chéng niàn niàn bù wàng, cháng qí tòng kǔ. (sī : tōng jiǎ wèi “sī”)

(二十三). 抛磚引玉

pāo zhuān yǐn yù

拋磚引玉是指拋磚出去，引玉進來。後來比喻發言，自己說出粗淺的意見，引出別人高明的意見，這是一種自謙之詞。如：會議開始了，大家不發言，我只好拋磚引玉，先說幾句粗淺的話，希望大家發表高見。

Pāo zhuān yǐn yù shì zhī pāo zhuān chū qù, yǐn yù jìn lái. Hòu lái bǐ yù fā yán, zì jǐ shuō chū cū qiǎn de yì jiàn, yǐn chū bié rén gāo míng de yì jiàn, zhì shì yì zhǒng zì qiān zhī cí. Rú : Huì yì kāi shǐ le, dà jiā bù fā yán, wǒ zhǐ hào pāo zhuān yǐn yù, xiān shuō yǐ jù cū qiǎn de huà, xī wàng dà jiā fā biǎo gāo jiàn.

(二十四). 杞人憂天

qǐ rén yōu tiān

杞人憂天是古代有個杞國人，過分擔心天下會塌下來，憂慮得吃飯、睡覺都很不安，後來比喻沒有根據的過分擔憂。如：有人非常擔心地震，憂慮得天天不能睡覺。人們譏笑他是沒有根據的杞人憂天，自找煩惱。

Qǐ rén yōu tiān shì gǔ dài yǒu gè qǐ guó rén, guò fèn dān xīn tiān huì tà xià lái, yōu lù dé chī fàn. shuì jiào dōu hěn bù ān. Hòu lái yòng qǐ rén yōu tiān lái bǐ yù méi yǒu gēn jù de guò fèn de dān yōu. Rú : Yǒu rén fēi cháng dān xīn dì zhèn, yōu lù de tiān tiān bù néng shuì jiào. Rén men jiù jī xiào tā shì méi yǒu gēn jù de qǐ rén yōu tiān, zì zhǎo fán nǎo.

(二十五). 入鄉隨俗

rù xiāng suí sú

入鄉隨俗是指出門到了異國他鄉，就適應並尊照當地的風俗習慣。如：中國人見面點頭示意表示尊

敬，而泰國人見面合掌或齊頭表示敬意。中國人到了泰國就要學會和當地人一樣，用合掌來表示見面的敬意。

Rù xiāng suí sú shì zhǐ chū mén jìn rù dào le yì guó tā xiāng, jiù yào shì yìng pìng zūn zhào dāng dì de fēng sú xí guàn. Rú : Zhōng guó rén jiàn miàn diǎn tóu shì yì biǎo shì zūn jìng, ér Tàï guó rén jiàn miàn hé zhǎng qí xiōng huò qí tóu biǎo shì jìng yì. Zhōng guó rén dào le Tàï guó jiù yào xué huì hé dāng dì rén yí yàng, yòng hé zhǎng lái biǎo shì jiàn miàn de jìng yì.

(二十六). 三思而行

sān sī ér xíng

三：再三。行：做。三思而行是指作事要經過多次考慮，然後才去做。表示做事非常謹慎。如：做一件不太把握的事，老師或家長不放心，便再三叮囑說：你要三思而行，不可輕舉妄動。

Sān : Zài sān. Xíng : Zuò. Sān sī ér xíng shì zhǐ zuò shì yào jīng guò duō cì kǎo lǜ, rán hòu cái qù zuò. Biǎo shì zuò shì fēi cháng jǐn shèn. Rú : Zuò yí jiàn bù tài yǒu bǎ wò de shì, lǎo shī huò jiā zhǎng bù fàng xīn, biàn zài sān dīng zhǔ shuō : "Nǐ yào sān sī ér xíng, bù kě qīng jǔ wàng dòng".

(二十七). 同舟共濟

tóng zhōu gòng jì

濟：渡河。同舟共濟原指春秋時吳越兩國人，經常打仗。後來兩國人共渡一隻船，互相救助，安全過河。現比喻同心協力，共渡難關。如：遭水災時，大家不分彼此，互助友愛，共同克服困難。

Jì : Dù hé. Tóng zhōu gòng jì yuán zhǐ Chūn qiū shí Wú yuè liāng guó rén, jīng cháng dǎ zhàng. Hòu lái liāng guó rén gòng dù yì zhī chuán, hù xiāng jiù zhù, ān quán guò hé. Xiān bì yù tóng xīn xié lì, gòng dù nán guān. Rú : Zāo shuǐ zāi shí, dà jiā bù fēn bì cǐ, hū zhù yǒu ài, gòng tóng kè fú kùn nán.

(二十八). 亡羊補牢

wáng yáng bù láo

亡:丢失。牢:用來關牲口的圈棚。亡羊補牢是說丟失了羊，趕快把羊棚修補好，還能避免以後的損失。這裏是比喻事情出了漏洞還能設法補救。

Wáng : Diū shī. Láo : Yòng lái guān shēng kǒu de quān péng. Wáng yáng bù láo shì shuō diū shī le yáng, gǎn kuài bǎ yáng péng xiū bù hǎo, hái néng bì miǎn yǐ hòu de sǔn shī. Zhè lǐ shì bǐ yù shì qíng chū le lòu dòng hái néng shè fǎ bù jiù.

(二十九). 未雨綢繆

wèi yǔ chóu móu

綢繆:纏縛、纏繞。未雨綢繆的原意是在沒有下雨之前，母鳥用桑根皮把鳥巢纏緊，以免被風雨吹掉。這裏是指在做事之前，先做好準備。如：某某學生很用功，在沒有考試的時候，他事先就做好準備，所以考試的成績很好，人們稱讚他未雨綢繆，效果很好。與此相近似的有“智者防患於未然”。

Chóu móu : Chán fù. chán rào. Wèi yǔ chóu móu de yuán yì shì zài hái méi yǔ zhī qián, mǔ niǎo yòng sāng gēn pí bǎ niǎo cáo cán jǐn, yǐ miǎn bì fēng chuī diào. Zhè lǐ shì zhǐ zài zuò shì zhī qián, xiān zuò hǎo zǔn bēi. Rú : Mǒu mǒu xué shēng hěn yòng gōng, zài hái méi yǒu kǎo shì de shí hou, tā shì xiān zuò hǎo le zǔn bēi, suǒ yǐ kǎo shì de chéng jī hěn hǎo, rén men chēng zàn tā wèi yǔ chóu móu, xiào guǒ hěn hǎo, yǔ cǐ xiāng jìn sì de yǒu “zhì zhě fáng huàn yú wèi rán”.

(三十). 虛有其表

xū yǒu qí biǎo

虛有其表是指表面好看，而內在不良的人或物。如：有的人外表打扮得很漂亮，或者說得很好聽，但實際居心不良，暗中做壞事，或表面裝得像個有學問的正人君子，但實際不識經文，一竅不通。人們常譏諷這種人虛有其表，沒有真才實學。與此相近似的有“徒負盛名”和“金玉其外敗絮其中”。

Xū yǒu qí biǎo shì zhǐ biǎo miàn hǎo kàn, ér nèi zài bù lián de rén huò wù. Rú : yǒu de rén wài biǎo dǎ bàn dé hěn piào liàng, huò zhě shuō dé hěn hǎo tīng, dàn shí jǐ jū xīn bù lián, àn zhōng zuò huài shì, huò biǎo miàn zhuāng dé xiàng gè yóu xué wèn de zhèng rén jūn zǐ, dàn shí jǐ bù shì jīng wén, yí qiào bù tōng. Rén men cháng jī fèng zhè zhǒng rén xū yǒu qí biǎo, méi yǒu zhēn cái shí xué. Yú cǐ xiāng jìn sì de yǒu “Tú fù shèng míng” hé “jīn yù qí wài bài sù qí zhōng”.

(三十一). 循規蹈矩

xún guī dǎo jǔ

循：遵守。蹈：實行。規矩：圓規和角尺，是定方圓的工具。循規蹈矩是比喻不違反行為的準則，即一切按規定的制度辦事。如：這家工廠的工作制度是一週工作六天，工人們都工作六天，休息一天。現循規蹈矩也用於形容有些人墨守陳規，過於保守，缺少創新精神。

Xún : Zūn shǒu. Dǎo : Shí xíng. Guī jǔ : Yuán guī hé jiǎo chí, shì dìng fāng yuán de gōng jù. Xún guī dǎo jǔ shì bǐ yù bù wéi fǎn xíng wéi de zhǔn zé, jí yí qiè àn guī dìng de zhì dù bàn shì. Rú : Zhè jiā gōng chǎng de gōng zuò zhì dù shì yì zhōu gōng zuò liù tiān, gōng rén men dōu gōng zuò liù tiān, xiū xi yì tiān. Xiànxún guī dǎo jǔ yě yòng yú xíng róng yǒu xiē rén mò shǒu chén guī, guò yú bǎo shǒu, quē shǎo chuàng xīn jīn shén.

(三十二). 陽奉陰違

yáng fèng yīn wéi

陽奉陰違的意思是表面奉承，內心並不同意做。

如：有的下屬害怕上司，當面答應上司去作某事，但實際並不去做，採取陽奉陰違的欺騙態度。

Yáng fèng yīn wéi dé yì sī shì biǎo miàn fèng chéng, nèi xīn bìng bù tóng yì zuò. Rú : Yǒu de xià shù
hài pà shàng sī, dāng miān dá yìng shàng sī qù zuò mǒu shì, dàn shí jì pìng bù qù zuò, cǎi qǔ yáng
fèng yīn wéi de qī piàn tài dù.

(三十三). 一暴十寒

yí pù shí hán

暴：同“曝”。一暴十寒原指一天熱十天冷。現比喻學生學習，一天用功十天玩，永遠學習不好。如：老年人教訓子女，學習要有恆心，必須天天學，勤學苦練，千萬不能一暴十寒。

Pù : Tóng “bào”. Yí pù shí hán yuán zhí yì tiān rè shí tiān lěng. Xiànbǐ yù xué shēng xué xí, yì tiān yòng
gōng shí tiān wán, yōng yuǎn xué xí bù hào. Rú : Lǎo nián rén jiào xùn zǐ nǚ, xué xí yào yǒu héng xīn,
bì xū tiān tiān xué, qín xué kǔ liàn, qiān wàn bù néng yí pù shí hán.

(三十四). 一箭雙鵰

yí jiàn shuāng diāo

鵰：一種兇猛的大鳥。一箭雙鵰是指一箭射中了兩隻大鳥。這裏是比喻技術高超，收穫大。如：有人到外國去經商，他們既賺了錢，又學習了外語。人們稱讚說：真是一箭雙鵰，收穫不小呀！與此相近似的有“一舉兩得”。

Diāo : Yí zhǒng xiōng měng de dà niǎo. Yí jiàn shuāng diāo shì zhǐ yí jiàn shè zhòng le liǎng zhī dà niǎo.
Zhè lǐ shì bǐ yù jì shù gāo chāo, shōu huò dà. Rú : Yóu rén dào wài guó qù jīng shāng, tā men jì zhuàn
le qián, yòu xué xí le wài yǔ. Rénn men chēng zān shuō : Zhēn shì yí jiàn shuāng diāo, shōu huò bù xiǎo
ya! Yǔ cǐ xiāng jìn sì de yǒu “yì jǔ liǎng dé”

(三十五). 以怨報德

yǐ yuàn bào dé

以怨報德的意思是指負心人忘了先前的恩德。如：
父母辛苦撫育了兒女，但有的兒女長大了卻不孝
敬父母，甚至辱罵父母，人們批評他以怨報德。與
此相近似的有“恩將仇報”。

Yǐ yuàn bào dé de yì sī shì zhǐ zé fù xīn rén wàng jì le xián qián dē ēn dé. Rú : Fù mǔ xīn kǔ fǔ yù le ér nǚ,
dàn yóu de ér nǚ zhǎng dà le què bù xiào jìng fù mǔ, shèn zhì rù mà fù mǔ, rén men pī píng tā yǐ yuàn
báo dé. Yǔ cǐ xiāng jìn sì de yǒu “ēn jiāng chóu bào”.

(三十六). 有的放矢

yǒu dì fàng shǐ

的：箭靶。矢：箭。有的放矢是指對準箭靶子射箭。
現比喻說話和行動必須有明確的目標。如：一個人
說話的內容必須符合聽者的需要；行船必須要有目
的地，這樣說話或行船，才算是是有的放矢。

Dì : Jiàn bā. Shǐ : Jiàn. Yǒu dì fàng shǐ shì zhǐ duì zhǔn jiàn bā zhǐ shè jiàn. Xiān bǐ yù shuō huà hé xíng
dòng bì xū yǒu míng què de mù biāo. Rú : Yí gè rén shuō huà de nèi róng bì xū hú hé tīng zhě de xū yào;
Xíng chuán bì xū yào yǒu mù dì dì, zhè yàng shuō huà huò xíng chuán, cái suàn shì yǒu dì fàng shǐ.

(三十七). 斬草除根

zǎn cǎo chú gēn

斬草除根是比喻對敵人或壞人要全部消滅；澈底

肅清。如：有一股兇惡的匪徒到處殺人放火，使大家不得安寧，政府下令澈底肅清，為了不留後患，必須斬草除根，消滅乾淨。

Zǎn cǎo chū gēn shì bǐ yù duì dí rén huò huài rén yào quán bù xiāo miè; chè dǐ sù qīng. Rú: Yǒu yì gǔ xiōng è de fěi tú dào chù shā rén fàng huó. Shì dà jiā bù dé ān níng, zhèng fú xià lìng chè dǐ sù qīng, wéi le bù liú hòu huàn, bì xū zǎn cǎo chū gēn, xiāo miè gān jìng.

(三十八) 自找苦吃

zì zhǎo kǔ chī

自找苦吃的意思是自己找罪受。如：有的人不會處理問題，往往自找麻煩，使自己累得吐不過氣來。這種人別人並不同情他，反而譏笑他“自找苦吃”。

Zì zhǎo kǔ chī de yì sī shì zì jǐ zhǎo zuì shòu. Rú: Yǒu de rén bú huì chǔ lǐ wèn tí, wǎng wǎng zì zhǎo má fán, shí zì jǐ lèi dé tǔ bù guò qì lái. Zhè zhǒng rén bié rén pìng bù tóng qíng tā, fán ér jī xiào tā “zì zhǎo kǔ chī”.

(三十九). 直言不諱

zhí yán bù huì

諱：忌諱，禁忌。直言不諱是大膽說真話，沒有顧慮和忌諱。如：一般心地善良的人，喜歡主持正義，說公道話，往往在遇到壞人做壞事的時候，絲毫沒有顧忌地大膽直說壞人的錯處，雖然聽者聽不順耳，但他也能做到直言不諱。

Huì: Jì huì. Jìn jì. Zhí yán bù huì shì dà dǎn shuō zhēn huà, méi yǒu shé mē gù lǚ hé jì huì, Rú: Yì bān xīn dì shàn lián de rén, xǐ huān zhǔ chí zhèng yì, shuō gōng dào huà, wǎng wǎng zài yù dào huài rén zuò huài shì de shí hòu, sī háo méi yǒu gù jì de dà dǎn zhí shuō huài rén de cuò chù, suī rán tīng zhě tīng bù shùn ěr, dàn tā yě néng zuò dào zhí yán bù huì.

(四十). 粥少僧多

zhù shǎo sēng duō

粥少僧多的意思是比喻人多東西少，不夠分配或分配不均，如：某次分發救濟品，災民得到的不多，於是負責人向大家解釋說：粥少僧多，不夠分配，請大家原諒。

Zhù shǎo sēng duō de yì sī shì bǐ yù rén duō dōng xī shǎo, bù gòu fēn pèi huò fēn pèi bù jūn. Rú : Mǒu cì fēn fā jiù jí pǐn, zāi mǐn dé dào de bù duō, yú shì fù zé rén xiàng dà jiā jiě shì shuō : “zhù shǎo sēng duō, bù gòu fēn pèi, qǐng dà jiā yuán liàng”.

思考題

Sī kao tí

舉例說明成語的使用範圍。

Jǔ lì shuō míng chéng yǔ de shǐ yòng fàn wéi.

三. 成語的價值

Chéng yǔ de jià zhí

成語反映民族思想及人類的特性。如：

Chéng yǔ fǎng yìng mǐn zú sī xiāng jí rén lèi de tèxìng. Rú :

(一). 反映好的方面。

Fǎng yìng hǎo de fāng miàn

一). 勤勞、例：

Qín láo. lì :

費寢忘食

fèi qǐn wàng shí

二). 知足、例：

Zhī zú. lì :

安分守己

ān fèn shǒu jǐ

三). 守信、例：

Shǒu xìn. lì :

言行一致

yán xìng yí zhì

四). 互助、例：

Hù zhù. lì :

同舟共濟

tóng zhōu gòng jì

五). 合群、例：

Hé qún. lì :

入鄉隨俗

rù xiāng suí sú

六). 自立、例：

Zì lì. lì :

自食其力

zì shí qí lì

(二). 反映壞的方面：

Fǎn yìng huài de fāng miàn

一). 勢利、例：

Shì lì. lì:

敬衣不敬人

jìng yī bù jìng rén

二). 多說少做、例：

Duō shuō shǎo zuò. lì:

高談闊論

gāo tán kuò lùn

三). 得過且過、例：

Dé guò qiè guò. lì:

當一日和尚撞一日鐘

dāng yí rì hé shàng zhuàng yí rì zhōng

思考題

Sī kǎ tí

試述成語的價值。

Shì shù chéng yǔ de jià zhí

四. 成語的功用

Chéng yǔ de gōng yòng

人們常用成語於口頭或書面上來稱讚、鼓勵、教訓或

譏諷聽者，說者常把自己的思想意念通過成語非常簡單扼要地表達出來。

Rén mēn cháng yòng chéng yǔ yú kǒu tóu huò shū miàn shàng lái chēng zàn. gǔ li. jiào xùn huò jī fēng tīng zhǐ, shuō zhǐ cháng bǎ zì jǐ de sī xiǎng yì niàn tōng guò chéng yǔ fēi cháng jiǎn dān è yào de biǎo dá chū lái.

(一). 用於稱讚的成語、如：

Yòng yú chēng zàn de chéng yǔ. rú :

一). 金枝玉葉

jīn zhī yù yè

二). 見多識廣

jiàn duō shí guǎng

三). 井井有條

jǐng jǐng yǒu tiáo

四). 生花妙筆

shēng huā miào bì

五). 青出於藍而勝於藍

qīng chū yú lán ér shèng yú lán

(二). 用於鼓勵的成語、如：

Yòng yú gǔ li de chéng yǔ. rú :

一). 把握時機

bǎ wò shí jī

二). 再接再厲

zài jiē zài lì

三). 有志者事竟成

yǒu zhì zhě shì jìng chéng

四). 愚者千慮必有一得

yú zhě qiān lǜ bì yǒu yì dé

五). 欲窮千里目，更上一層樓。

yù qióng qiān lǐ mù, gèng shàng yì céng lóu.

(三). 用於教訓的成語、如：

Yòng yú jiào xùn de chéng yǔ. rú:

一). 浪子回頭

làng zǐ huí tóu

二). 利令智昏

lì lìng zhì hūn

三). 三思而行

sān sī ér xíng

四). 貪多必失

tān duō bì shī

五). 善有善報，惡有惡報。

shàn yǒu shàn bào, è yǒu è bào.

(四). 用於說明的成語、如：

Yòng yú shuō míng de chéng yǔ. rú:

一). 白費氣力

bái fèi qì lì

二). 初出茅廬

chū chū máo lú

三). 拋磚引玉

pāo zhuān yǐn yù

四). 人心難測

rén xīn nán cè

五). 猶少僧多

zhù shǎo sēng duō

(五). 用於譏諷的成語、如：

Yōng yú jī fēng de chéng yǔ. rú:

一). 大驚小怪

dà jīng xiǎo guài

二). 信口胡言

xìn kǒu hú yán

三). 虛有其表

xū yǒu qí biǎo

四). 怨天尤人

yuàn tiān yóu rén

五). 自討苦吃

zì tǎo kǔ cī

(六). 用於比喻的成語、如：

Yòng yú bì yù de chéng yǔ. rú:

一). 眼中釘

yǎn zhōng dīng

二). 百發百中

bǎi fā bǎi zhòng

三). 隔牆有耳

gè qiáng yǒu ěr

四). 井底之蛙

jǐng dǐ zhī wā

五). 三心兩意

sān xīn liǎng yì

(七). 用於誇張的成語、如：

Yòng yú kuā zhāng de chéng yǔ. rú:

一). 寸步難行

cùn bù nán xíng

二). 垂涎三尺

chuí yán sān chǐ

三). 天花亂墜

tiān huā luàn zhuì

四). 七竅生煙

qī qiào shēng yān

五). 一目十行

yí mù shí háng

(八). 用對照的成語、如：

Yòng yú duì zhào de chéng yǔ. rú:

一). 反敗為勝

fǎn bài wéi shèng

二). 化凶為吉

huà xiōng wéi jí

三). 貌合神離

mào hé shén lí

四). 貪生怕死

tān shēng pà sì

五). 轉危為安

zhuǎn wéi wéi ān

思考題

Sī kǎo tí

試述成語的功用。

Shì shù chéng yǔ dē gōng yòng.

生詞二 คำศัพท์ตอนที่สอง

Shēng cí èr

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
1. 安	ān	อัน	ปลอดภัย
2. 安分	ān fèn	อัน เป็น	เจ็บปวด
3. 安樂	ān lè	อัน เล่อ	สุขสบาย
4. 安寧	ān níng	อัน หนิง	สงบสุข
5. 安全	ān quán	อัน เควีชน	ปลอดภัย
6. 暗中	àn zhōng	อัน ชุง	แอบๆ ลับๆ
7. 把握	bǎ wò	ป้า ว้อ	ความเชื่อมั่น มั่นใจ
8. 摆弄	bǎi nòng	ไบ น่ง	เล่นท่า แสดง อวดตัว เล่นตัว
9. 敗	bài	ป้า	แพ้
10. 敗絮	bài xù	ป้า ชว	บุ่นที่เสื่อมคุณภาพ
11. 辦事處	bàn shì chù	บีน ชือ ชู	สำนักงาน
12. 保守	bǎo shǒu	ป้า โซ้ว	อนุรักษ์
13. 報酬	bào chóu	ป้า โคลา	ตอบแทน
14. 本事	běn shì	เป็น ชือ	ความสามารถ
15. 避免	bì miǎn	เปี้ย เหมี้ยน	หลีกเลี่ยง
16. 彼此	bǐ cǐ	ปี้ ฉือ	ทึ่งสองฝ่าย
17. 表達	biǎo dá	เปี้ยว ต้า	แสดง
18. 表面	biǎo miàn	เปี้ยว เมี้ยน	ผิว ผิ้น

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
19. 不均	bù jūn	บู จุน	ไม่เท่ากัน ไม่เสมอ กัน
20. 不良	bù liáng	บู ลียง	ไม่ดี
21. 才能	cái néng	ไค 嫩ง	ความสามารถ
22. 層	cén	เคน	ชั้น ชั้น
23. 纏縛	chán fú	ชาน ฟู	ผูกมัดอย่างแน่น
24. 長期	cháng qí	ชัง นี่	ระยะเวลานาน
25. 陳規	chén guī	เช็น กุย	กฎระเบียบเก่า
26. 稱讚	chēng zàn	เชิ่ง ชั่น	ชมเชย
27. 成績	chéng jì	เชิง จี	ผลงาน ผลการเรียน
28. 聰	chí	ชิ	ฉลาด
29. 澈底	chì dǐ	ชิต ตี้	ตลอด ถึงที่สุด
30. 除	chú	ชู	กำจัด
31. 處理	chù lǐ	ชู หลี	ขัดการ
32. 創新	chuàng xīn	ชู หงวน	สร้างใหม่ สร้างสรรค์
33. 粗淺	cū qiǎn	คู เนี่ยน	อย่างตื้น ๆ อย่างหยาบ ๆ
34. 錯處	cuò chù	ซอ ชู	ความผิด ส่วนที่ผิด
35. 打扮	dǎ bàn	ดา ปัน	แต่งตัว
36. 大膽	dà dǎn	ดา ตั่น	ใจกล้า
37. 踏	dǎo	ดา ว	การกระทำ ปฏิบัติ
38. 底下人	dǐ xià rén	ตี้ เซี่ย เหยิน	คนที่อยู่ใต้บังคับบัญชา

คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย
39. 地震	di zhèn	ดี้ เจ็น
40. 叮囑	dīng zhǔ	ติง จู
41. 定方圓	dìng fāng yuán	ติ่ง พัง เหวี่ยน
42. 隊伍	duì wǔ	ตุ้ย วู
43. 對照	duì zhào	ตุ้ย จิว
44. 扱要	é yào	เอ้อ เอ็ข่า
45. 恩德	ēn dé	เอิน เต่อ
46. 發言	fā yán	ฟ่า เอี้ยน
47. 煩惱	fán nǎo	ฟัน หน่าว
48. 範圍	fàn wéi	ฟัน เหวย
49. 放棄	fàng qì	ฟัน ชี่
50. 放矢	fàng shǐ	ฟัน สือ
51. 放心	fàng xīn	ฟัน ชิน
52. 放縱	fáng zòng	ฟัน จัง
53. 匪徒	fěi tú	เฟีย ตู
54. 費	fèi	เฟีย
55. 廢寢	fèi qǐn	เฟีย นีน
56. 分配	fēn pèi	เฟิน เพีย
57. 風氣	fēng qì	เฟิง ชี่
58. 風俗	fēng sú	เฟิง สู

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
59. 奉承	fèng chéng	เพ็ง เนี่ย	ประจำสองผล ประจำประจำ
60. 符合	fú hé	ฟู เหอ	สม ตรงกับ....
61. 撫育	fu yù	ฟู วู	เลี้ยงดู
62. 富翁	fù wōng	ฟู วอง	เศรษฐี
63. 负心人	fù xīn rén	ฟู ชิน เรียน	คนนอกใจ คนทรยศต่อความรัก
64. 负责	fù zé	ฟู จื๊อ	รับผิดชอบ
65. 乾淨	gān jìng	กัน จิ่ง	สะอาด
66. 感情	gǎn qíng	กัน คิ่ง	อารมณ์ ความรู้สึกทางจิตใจ
67. 干劲	gàn jìn	กัน จึ่ง	เรี่ยวแรง กำลัง
68. 岗位	gāng wèi	กัง เวี่ย	ตำแหน่งหน้าที่
69. 高超	gāo chāo	กาก ชาوا	สูงส่ง ความสามารถสูง
70. 高贵	gāo guì	กาก กุ้ย	สูงส่ง มีค่ามาก
71. 高明	gāo míng	กาก หมิง	ฉลาดเป็นเยี่ยม
72. 割断	gē duàn	เกอ ด้าน	ตัดขาด
73. 隔	gé	เก้อ	ขึ้น
74. 根据	gēn jù	เกิน จู	เป็นหลักฐาน ตามที่...
75. 鼓励	gǔ lì	กู ลี่	ให้กำลังใจ
76. 顾虑	gù lü	กู ลี่	กังวล ห่วงใย
77. 固有	gù yǒu	กู อืว	มีแน่นอน มือญี่
78. 關管	guān guǎn	กوان กวน	ควบคุม

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
79. 關係	guān xì	กวน ชี	เกี่ยวข้อง
80. 慣偷	guàn tōu	กวน โตว	ไม่เคยเป็นนิสัย
81. 規矩	guī jù	กุย จู	กฎระเบียบ
82. 功用	gōng yòng	กง ยং	ประโยชน์ในการใช้
83. 過於	guò yú	ก沃 หยู	เกินไป
84. 害怕	hài pà	ไฮ พ่า	กลัว
85. 含義	hán yì	หัน อี้	ความหมาย
86. 合群	hé qún	เหอ คุน	เข้ากลุ่ม
87. 合掌	hé zhǎng	เหอ ชัง	พนมมือ
88. 恒心	héng xīn	เหงิง ชิน	ความมุ่งมั่น ความตั้งใจ
89. 後患	hòu huàn	โฮ้ว ฮวน	ภัยอันตรายที่เกิดตามมา
90. 互相	hù xiāng	หู เชียง	ซึ่งกันและกัน
91. 歡迎	huān yíng	หวาน อين	ต้อนรับ
92. 患難	huàn nán	ฮวน นัน	ตกทุกข์
93. 昏	hūn	หุน	слаб มืดมัว
94. 昏迷	hūn mí	หุน หมี	слаб
95. 基本	jī běn	จี เป็น	พื้นฐาน
96. 譏笑	jī xiào	จี เชี่ยว	เยาะเยี้ย
97. 吉	jí	จี	มงคล
98. 濟	jì	จี	ช่วยเหลือ

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
99.	忌諱	jì huì	จี้ หุ่ย ไม่เกرن หลวงเลี้ยง
100.	技術	jì shù	จี ชู ไม่ก้าพุด
101.	價值	jià zhí	เจี้ย จิ๊อ เทคโนโลยี
102.	簡單	jiǎn dān	เจี้ยน ตัน ง่ายๆ
103.	簡潔	jiǎn jié	เจี้ยน เจี้ย สั้นๆ
104.	箭靶	jiàn bā	เจี้ยน ป่า เป้าที่ใช้สำหรับการ
105.	見識	jiàn shí	เจี้ยน ชู้อ ฝึกยิ่ง
106.	角尺	jiǎo shǐ	เจี้ยว ชือ ประสบการณ์
107.	狡猾	jiǎo huá	เจี้ยว หวาน ไม่สามเหลี่ยม
108.	教訓	jiào xùn	เจี้ยว ชวิน เด่น เจ้าเด่น
109.	謹慎	jǐn shèn	จิ่น เช่น สอน
110.	近似	jìn sì	จิ้น ซิ๊อ ระมัดระวัง
111.	精力	jīng lì	จิง ลี่ ใกล้เคียง คล้ายกัน
112.	精煉	jīng liàn	จิง เลียน กำลังวังชา เรื่องแรง
113.	精神	jīng shén	จิง เสิน สกัดส่วนที่ดีที่สุด
114.	經驗	jīng yàn	จิง เอียน กลั่นกรอง
115.	警察	jǐng chá	จิง ฉ่า จิตใจ
116.	警告	jǐng gào	จิง ก้าว ประสบการณ์
117.	故意	jǐng yì	จิง อี้ ทำรำ
118.	救濟品	jiù jì pǐn	จิว จี้ พິນ เตือน
			ความເຄາրພັນຕື້ອງ
			ສິ່ງຂອງນະເທົາທຸກໆ

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
119. 居心	jū xīn	จู ชิน	ของบริจาคม
120. 軍事家	jūn shì jiā	จูน ชีอ จียา	เจตนา นักการทหาร
121. 開展	kāi zhǎn	ไก จัน	บุกเบิก
122. 考慮	kǎo lü	ข่า ลัว	ไตร่ตรอง
123. 克服	kè fú	เค่อ ฟู	ชนะ
124. 刻苦	kè kǔ	เค่อ คู	ขยันอดทน
125. 苦練	kǔ liàns	คู เลี่ยน	หม่นฝึกฝน
126. 誇張	kāu zhāng	คาว จัง	คุยโน้มืออวด
127. 困難	kūn nán	คุน หนัน	ลำบาก
128. 浪子	làng zǐ	ลง จื๊อ	ลูกที่เสเพล
129. 累	lèi	เล่ย	เหนื่อย
130. 理智	lǐ zhì	หลี จือ	มีสติ
131. 利	lì	ลี่	ประโยชน์
132. 利害	lì hài	ลี่ ไฮ	ร้ายกาจ
133. 利益	lì yì	ลี่ อี้	ประโยชน์
134. 了不起	liǎo bù qǐ	เหลือ ปู๊ น	เก่ง
135. 鄰國	líng guó	หลิง กว้อ	ประเทศเพื่อนบ้าน
136. 漏洞	lòu tòng	โล้ว ต็อง	รูร้าว
137. 慮	lù	ลัว	ห่วง
138. 亂	luàn	ล่าว	ยุ่ง

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
139. 麻煩	má fán	หมา ฝัน	ยุ่งยาก รบกวน
140. 茅廬	máo lú	หมา หลี	กระท่อม
141. 貌	mào	ม่า	หน้าตา
142. 美德	měi dé	เหม่ย เต้อ	ความดี ความงาม
143. 秘密	mì mì	มี่ มี่	ความลับ
144. 密切	mì qiè	มี่ <u>เชี้ย</u>	สนิท
145. 名次	míng cì	หมิง ชื่อ	ลำดับที่
146. 明確	míng què	หมิง เชี้ยย	ชัดเจน
147. 墨守	mò shǒu	ม่อ โซ่	ทำตามทุกอย่าง ที่กำหนดไว้
148. 妙筆	miào bì	เมี่ยว ปี่	ปากกาวิเศษ
149. 目標	mù biāo	มู เปี้ยว	เป้าหมาย
150. 難關	nán guān	หนัน กวน	ด่านที่ผ่านยาก
151. 內行家	nèi háng jiā	เนี่ย หัน เจี้ย	อุปสรรคขัดขวาง ผู้เชี่ยวชาญ
152. 內容	nèi róng	เนี่ย หยุ่ง	เนื้อหา
153. 念念不忘	niàn niàn bù wàng	เนี่ยน เนี่ยน บู หวัง	คิดถึงอยู่ตลอดเวลา
154. 排列	pái liè	ไ派 เตี้ย	เรียงเป็น列า
155. 拋棄	pāo qì	พาว ชี่	ทิ้ง
156. 批評	pī píng	พี พิง	วิจารณ์
157. 漂亮	piào liàng	เพี้ยว เลี้ยง	สวย
158. 破壞	pò huài	พ่อ ไฮว์	ทำลาย

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
159. 欺騙	qī piàn	ชี้ เพี้ยน	โกรก หลอกลวง
160. 欺壓	qī yā	ชี้ อี้ย	บ่ำへง รังแก
161. 齊胸	qí xiōng	ฉี เขวีং	เที่ยบอก
162. 齊頭	qí tóu	ฉี ໂຄ	เที่ยบหัว
163. 旗幟	qí zhī	ฉី ຈិំ	នេះ
164. 謙虛	qiān xū	ເឡិន ខ្លើ	តំណែង
165. 千萬	qiān wàn	ເឡិន អ៊ោន	ឈូោ...ឈូោ...គីឡូចាត់
166. 窭	qiè	ເឡិយ	ໄគវរិន មេរី
167. 竊取	qiè qǔ	ເឡិយ កុំ	ឈូមិ
168. 侵犯	qīn fàn	ជិន ផែន	បុករុក រករាន
169. 勤勞	qín láo	ជិន លាតា	ឈូនាំងារ
170. 勤學	qín xué	ជិន <u>សេវី</u>	ឈូនរៀបី
171. 青年	qīng nián	ជិំ ហេនីយិន	អាណ៉ុំសារ
172. 慶賀	qìng hè	ជិំ ហេះ	ឈូយុទ្ធរ អេដុងការមិនិត្តិ
173. 窮	qiòng	លេវីឃុំ	ឈាក់ខ្លួន
174. 圈棚	quān péng	ເឡិយិន ផែង	កកកស៊ុំ
175. 缺少	quē shǎo	ເឡិយ សោរ	ឈូតកេលន
176. 热烈	rè liè	ឃូអូ <u>ត្រី</u> ឃូ	ឈូកក្រិក
177. 任何	rén hé	ឃូីន ហេօ	ឈូណា
178. 任意	rèn yì	ឃូីន ី	ឈូមិខ្លួន

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
179. 認真	rèn zhēn	เรียน เจิน	จริงจัง
180. 桑根皮	sāng gēn pí	ซัง เก็น ปี	รากและเปลือกของต้นหม่อน
181. 上司	shàng sī	ซ่าง ซี	ผู้บังคับบัญชา
182. 設法	shè fǎ	เซ่อ ฟ่า	คิดหาวิธี พยายาม
183. 身敗名裂	shēn bài míng liè	เซิน บaise มิง เลี้ย	เสียชื่อโดยสันเชิง
184. 深刻	shēn kè	เซิน เก่อ	ลึกซึ้ง
185. 失職	shī zhí	ชิ่อ จิ๊อ	บกพร่องในหน้าที่
186. 實力	shí lì	สิ้อ ลี่	พลังกำลังที่มี
187. 使用	shǐ yòng	สิ้อ ยং	ใช้
188. 始終	shǐ zhōng	สิ้อ จุง	โดยตลอด
189. 適合	shì hé	ชิ่อ เဟอ	เหมาะสม
190. 勢利	shì lì	ชิ่อ ลี่	ประจบผู้มีอำนาจและคนมั่งมี
191. 事實	shì shí	ชิ่อ สิ้อ	ความจริง
192. 收獲	shōu huò	โซ้ว หัวอ	เก็บเกี่ยว
193. 守信	shǒu xìn	索้ว ชิน	มีวิจารณญาณ
194. 受	shòu	โซ้ว	รับ
195. 熟悉	shú xī	สูชี	รู้ดี
196. 順手	shùn shǒu	ซูน โซ้ว	ถือเอาความสะดวก
197. 說明	shuō míng	ชูอ หมิง	อธิบาย ชี้แจง
198. 思	sī	ซี	คิด

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
199. 思想	sī xiǎng	ซีอิ๊ง เสี้ยง	
200. 肅清	sù qīng	สุ่ ชิง	กำจัดให้หมด
201. 隨便	suí biàn	สุย เปี้ยน	ตามแต่สะดวก
202. 隨俗	suí sú	สุย สู	ตามประเพณี
203. 水災	suǐ zāi	สุย ไซ	อุทกภัย
204. 損失	sǔn shī	สุน ชือ	เสียหาย
205.	tā xiāng	ทา เชียง	ต่างถิ่น ถิ่นอื่น
206. 墓	tà	ทา	กล่ม
207. 態度	tài dù	ไท่ ดู	กิริยาท่าทาง
208. 貪婪	tān lán	ทัน หลัน	โภภาก
209. 貪圖	tān tú	ทัน ตุ	เห็นแก่ได้
210. 討厭	tǎo yàn	ໂถ่ว อี้ยน	รังเกียจ
211. 特性	tè xìng	泰่อ ชึง	ลักษณะพิเศษ
212. 鐵	tiě zhǔ	เตี่ย จู	ทั้ง
213. 聽者	tīng zhě	ทิง เจ้อ	ผู้ฟัง
214. 同情	tóng qíng	ตง ฉิน	เห็นใจ
215. 痛苦	tòng kǔ	ทง คู	ทุกข์
216. 吐不過氣	tǔ bù guò qì	ตู บู กว้อ ชี่	เหนื่อยจนหายใจไม่ออก
217. 外語	wài yǔ	瓦យ หวី	ภาษาต่างประเทศ
218. 危	wéi	เหวย	อันตราย

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
219. 為非作歹	wéi fēi zuò dǎi	เหวย เฟย จวอ ได้	ก่อกรรมทำເຂົ້າ
220. 習	xí guàn	ສີ ກ້ວນ	ความเกยชິນ
221. 噤	xiā	ເຊື່ຍ	ทำໄຫ້ຕກໃຈ
222. 下屬	xià shǔ	ເຊື່ຍ ສູ່	ຜູ້ອຸ້ນຕັ້ນຄັບບໍ່ຢ່າ
223. 下獄	xià yù	ເຊື່ຍ ວີ	ຈັບໄປພັງກຸກ
224. 顯示	xiǎn shì	ເສີ່ຍງ ຜູ້ວ່ອ	ແສດງໃຫ້ເຫັນຫັດ
225. 鄉	xiāng	ເຊື່ຍງ	ชนบท ບ້ານນອກ
226. 相當	xiāng dāng	ເຊື່ຍງ ຕັ້ງ	ພອງ ກັນ
227. 相毗連	xiāng pí lián	ເຊື່ຍງ ປຶ້ມ ເຫລືຍງຕິດຕ່ອກັນ
228. 相依	xiāng yī	ເຊື່ຍງ ອື່ງ	ພິ່ງພາອາສີ
229. 消滅	xiāo miè	ເຊື່ຍາ ເມື່ຍ	กำຈັດ
230. 協力	xié lì	ເສີ່ຍ ດີ່	ຮ່ວມແຮງ
231. 泄漏	xiè lòu	ເຊື່ຍ ໂດ້ວ	ຮ້າ ເພລອນອກ ຄວາມລັບ
232. 小技	xiǎo jì	ເສີ່ຍາ ຈີ້	ຄວາມສໍານາຣດັກ ພາ
233. 孝敬	xiào jìng	ເຊື່ຍາ ຈິ້ງ	ນ້ອຍ ພາ ກຕ້ອງໆ
234. 心地善良	xīn dì shàn liáng	ຫົນ ຕີ້ ຜູ້ໆ ເຫລືຍງ	ໃຈກຸສລ ເມຕຕາ
235. 辛苦	xīn kǔ	ຫົນ ນຸ່ງ	ລຳນາກ
236. 兇	xiōng	ເຫວື່ຍງ	ດຽວຍ
237. 兇惡	xiōng è	ເຫວື່ຍງ ເອ້ວ	ດຽວຍ ໂໂດເຫື່ນ
238. 兇猛	xiōng měng	ເຫວື່ຍງ ແ່ມ່ນ່ງ	ດຽວຍ ຮ້າຍກາຈ

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
239. 修補	xiū bǔ	ชิว บู	ปะ ซ่อน
240. 修建	xiū jiàn	ชิว เจี้ยน	บูรณะ ซ่อมแซม
241. 虛	xū	ชวี	ไม่จริง
242. 需要	xū yào	ชวี เอี้ยว	ต้องการ
243. 循	xún	สูน	ตาม
244. 嚴	yán	เยี้ยน	เคร่ง
245. 依存	yī cún	อี้ คุน	พึ่งพาอาศัย
246. 意	yì	อี้	จิตใจ
247. 異國	yì guó	อี้ กวอ	ต่างประเทศ
248. 意見	yì jiàn	อี้ เจี้ยน	ความคิดเห็น
249. 意念	yì niàn	อี้ เนี่ยน	จิตสำนึก สามัญสำนึก
250. 隱居	yǐn jū	อิน จวี	อยู่อย่างสันโดษ
251. 引路	yǐn lù	อิน ลุ	นำทาง
252. 憂慮	yōu lǜ	อัว ลวี	กังวลใจ เป็นห่วง
253. 餘	yú	หวี	เหลือ
254. 圓規	yuán guī	เหวี่ยน กุย	วงเดือน
255. 原諒	yuán liàng	เหวี่ยน เลี้ยง	อภัย
256. 怨	yuàn	เวี้ยน	โกรธ
257. 災民	zài mǐn	ไซ หมิน	ผู้ประสบภัย
258. 斬	zhǎn	จัน	ตัด

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
259. 長輩	zhǎng bài	ชั่ง เปี้ย	ผู้ใหญ่
260. 掌管	zhǎng guǎn	ชั่ง ก่วน	ควบคุม ดูแล
261. 長進	zhǎng jìn	ชั่ง จื้น	ก้าวหน้า
262. 造成	zào chéng	โจา เนิ่ง	ทำให้เป็น เป็นเหตุให้
263. 正義	zhèng yì	เจิ่ง อี้	สีขาวธรรม
264. 知足	zhī zú	จิ้อ จู	รู้พอ พอดีในสิ่งที่มี
265. 職員	zhí yuán	จิ้อ เหวยัน	พนักงาน
266. 指教	zhǐ jiào	จิ้อ เจี้ยว	ชี้แนะ
267. 指責	zhǐ zhí	จิ้อ จิ้อ	ต่อว่า
268. 志	zhì	จิ้อ	ความตั้งใจ
269. 制度	zhì dù	จิ้อ ตู	ระบบ
270. 致志	zhì zhì	จิ้อ จิ้อ	ความตั้งใจ
271. 諸侯	zhū hóu	จู โฮ	เจ้าเมือง
272. 抓	zhuā	จูวา	จับ
273. 碑	zhuān	จوان	อิฐ
274. 專心	zhuān xīn	จوان ชิน	ตั้งใจ
275. 轉	zhuǎn	จ่าวน	ต่อ ข้าย
276. 賺錢	zhuàn qián	จ้วน เนี้ยน	กำไร
277. 墜	zhuì	จูย	หล่น ตก
278. 准則	zhǔn zé	จูน จิ้อ	กฎระเบียบที่กำหนดไว้ มาตรฐาน

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
279.	捉	zhuō	จวao
280.	捉摸	zhuō mó	จวao 모
281.	自立	zì lì	จ็อก ลี่
282.	自量	zì liàng	จ็อก เลี้ยง
283.	自謙	zì qiān	จ็อก เชี้ยน
284.	足	zú	จู
285.	罪	zuì	จุบ
286.	尊敬	zūn jìng	จุน จิ้ง
287.	遵照	zūn zhào	จุน จูว

習題二 (ແບນຟຶກຫັດ)

Xí tí èr

(一). 成語的意義怎樣?

Chéng yǔ de yì yì zěn yàng ?

(二). 我們常用成語來說明什麼?

Wǒ men cháng yòng chéng yǔ lái shuō míng shén me ?

(三). 試舉例說明你所喜歡的五句成語的意義並舉出其使用

Shì jǐ lì shuō míng nǐ suǒ xǐ huān de wǔ jù chéng yǔ de yì yì bìng jǔ chū qí shǐ yòng
的範圍。

de fàn wéi.

(四). 成語有何價值?

Chéng yǔ yǒu hé jià zhí ?

(五). 列舉你所知道的反映好的方面的成語。

Liè jǔ nǐ suǒ zhī dào de fǎng yìng hǎo de fāng miàn de chéng yǔ.

(六). 列舉你所知道的反映壞的方面的成語。

Liè jǔ nǐ suǒ zhī dào de fǎng yìng huài de fāng miàn de chéng yǔ.

(七). 成語有何功能?

Chéng yǔ yǒu hé gōng néng ?

(八). 列舉用於稱讚的成語。

Liè jǔ yòng yú chēng zàn de chéng yǔ.

(九). 列舉用於鼓勵的成語。

Liè jǔ yòng yú gǔ lì de chéng yǔ.

(十). 列舉用於教訓的成語。

Liè jǔ yòng yú jiào xùn de chéng yǔ.

(十一). 列舉用於說明的成語。

Liè jǔ yòng yú shuō míng de chéng yǔ.

(十二). 列舉用於譏諷的成語。

Liè jǔ yòng yú jī fěng de chéng yǔ.

(十三). 列舉用於比喻的成語。

Liè jǔ yòng yú bì yù de chéng yǔ.

(十四). 列舉用於誇張的成語。

Liè jǔ yòng yú kuā zhāng de chéng yǔ.

(十五). 列舉用於對照的成語。

Liè jǔ yòng yú duì zhào de chéng yǔ.

習題答案二 (ແນວຕອນແບນຝຶກຫັດ ຕອນທີສອງ)

- (一). 成語是精煉、簡潔、含義深刻的詞組或短句。
- (二). 我們常用成語來說明某件事；如稱讚、教訓、譏笑等。
- (三). 自己答。
- (四). 成語反映民族思想及人類的特性。
- (五). 自己答。
- (六). 自己答。
- (七). 說者常把自己的思想意念通過成語簡單扼要的表達出來。
- (八). 用於稱讚的成語如：學識淵博。
- (九). 用於鼓勵的成語如：百尺竿頭更進一步。
- (十). 用於教訓的成語如：言多必失。
- (十一). 用於說明的成語如：力不從心。
- (十二). 用於譏諷的成語如：虎頭蛇尾。
- (十三). 用於比喻的成語如：錦上添花。
- (十四). 用於誇張的成語如：一目十行。
- (十五). 用於對照的成語如：轉危為安。

๕ เออร์ จัง ถึง หว່ เตอ อໍ อໍ ຈົນ ສູ່ ຢັ້ງ ຝື່ນ ເຫຍ
ຕອນທີສອງ ຄວາມໝາຍຂອງສຸກາມີຕະແລກຮຳນາໄປໃໝ່
ສ່ວນທີ 2 ຄໍາອົບນາຍເປັນພາກພາກ

一、ເນັ້ງ ຫວ່າ ເຕືອ ອີ່ “ຄວາມໝາຍຂອງສຸກາຍືດ”

ເຊິ່ງ ຫວ່າ ຊື້ອໍາ ຈົນ ກວ້ວ ມັ້ງ ສູ່ ເຈີນ ເຫວີ ດາວ ເສົ່ວຍນ ແຂວ ມັນ ຈົ່ວ ເອ່ວົ້ງ ເຊິ່ງ ເຫວີ ຈົນ ເລື່ຍນ, ເຈີນ
ເກື່ອຍ, ມັນ ວ່ວ້າ ເຫຸ້ນ ເກ່ອ ເຫວີ ຜົ້າ ຢູ່ ຢົວ່ວ ຕ່ວນ ຈົ່ວ.

“ສຸກາມີຕີເປັນກຸລົ່ມກຳຫວັງວ່າສັ່ນ ຈະ ກະທົດຮັດ ກິນໃຈຜູ້ອ່ານ ເປັນຄຳພຸດທ່ອນຕະ ເພຣະຜ່ານກາ
ກລິ້ນກຽງແລະໃຊ້ສັ່ນທອດກັນມາຕັ້ງແຕ່ສັນຍືໂບຮາມຄື່ນປຶ່ງຈຸບັນ”

ចំណាំ ទំនាក់ទំនង នគរបាល កម្ពុជា

ចុះ ចុះ ឡើង វា ពេល នៃ “បកការណ៍មាយទំនួរតិច”

二、ເຊິ່ງ ຂໍ້ເຫຼວ ສູ່ອ່ານ ພື້ນ ເຫວຍ “ຂອບເຂດໃນການໃຊ້ຄໍາສຸກາມີຕ”

หัวอ เมิน ฉุ่ง ยิ่ง เคือง หัวไหล ชูวอ หมิง โน้มว เจี้ยน ชื่อ. หบู่ เซ้ง จัน. กู่ ลี่. เจี้ยว ชวิน. ชูวอ หมิง. เปิง ชื่อ เหอ จี เจี้ยว เต็ง เต็ง. หัวอ เมิน เสวย สี เคือง หัว, อิง ໄก แหลมว เจี้ย เคือง หัว เตอ จี เป็น อี้ อี้, อี้ จี เหมย เก้อ เคือง หัว เตอ สือ ยิ่ง พ่น เဟຍ, เอี้ย จี ชื่อ ชูวอ เสือ เมอ เ�ุ่ง หัว ชู เเชี้ยน ใจ เสือ เมอ ฉิ่ง ค่วง เชี้ย, ฉี่ เสือ เมอ จวอ ยิ่ง. เชี้ย เมี้ยน เจี้ยน เอี้ยว จี ลี่ ชูวอ หมิง : “เรามักใช้สุภาษณ์ในการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ เช่นการชนชาต การให้กำลังใจ การส่งสอนการ ออกตัว การเดียดสี และการเยาะเยี้ย ฯลฯ การศึกษาสุภาษณ์ ควรทำความเข้าใจกับความหมาย และขอบเขตของการใช้คำสุภาษณ์แต่ละบท กล่าวคือเรากำไร้ใช้คำสุภาษณ์ในสถานการณ์เช่น ใดและใช้เพื่ออะไร ดังตัวอย่างต่อไปนี้”

(一) ไม่ เฟีย ซี่ ลี่ “เสียแรงเปล่า”

ໄປ ເພີຍ ຂໍ ດີ່ ເຕວ ອໍ້ ຂ້ອ ທຸ່ອ ອຸ່ ປ້າ ໂຄງ ເຕວ ລຄາ ຕັ້ງ ພູ່ : ອໍ້ ແຫຼິນ ປັ້ນ ເມື່ຍ ແຫຼິນ ຜ້າ
ເຈີ້ນ ອໍ້ ເຈີ້ນ ຝົ່າ ຖຸ, ຕັ້ງ ກນ ຂວົວ ມວນ ເນີ້ ເລີ້, ເຊື້ ແມ່ຍ ອໍ້ ເຕື່ອ ຕ້າວ ເຟີນ ແກ້ວນ ເຕວ ປ້າ
ໂຄງ, ເຖິນ ຂ້ອ ໄປ ເພີຍ ຂໍ ດີ່

“มีความหมายว่าทำงานแล้วไม่ได้รับค่าตอบแทน เช่นการซ่อมแซมอันสร้างบ้าน เมื่องานเสร็จสิ้นแล้ว ไม่ได้รับค่าตอบแทนแม้แต่บาทเดียว เป็นการเสียแรงเปล่า”

(二) ปั้น เหมิน นั่ง ผู้ “สอนหนังสือสังฆราช”

ปั้น : หູ້ ปັນ, ຜູ້ ອົ່ວ ອົ່ວ ມົງ ເຕື ມູ່ ເຈີນ, ຜູ້ : ມູ່ ເຈີນ ຍັ່ງ ເຕື ຜູ້ ຕາ. ປັນ ແມິນ ນັ່ງ ຜູ້ ຈູ່ອ ຈູ່ອ ໄກ ຈູ່ໝ ຫ່າງ ເຕື ມູ່ ເຈີນ ເມື່ຍນ ເລີຍນ ໄກລ ເສີຍນ ຈູ່ອ ຈູ່ຈຶ່ງ ຈຶ່ງ ຈົ່ວວ ມູ່ ຫວ່າ ເຕື ໄກ ບັນ ທີ່. ເຈົ້າ ພລີ ຈູ່ອ ປີ ວ່ໄກ ເນັບ ທັກ ເຈີ ເມື່ຍນ ເລີຍນ ໄກປ ນັ່ງ ຈູ່ຈຶ່ງ ເຕື ເສີຍາ ຈຶ່ງ, ຜູ້ ຈູ່ຈຶ່ງ ເລີຍ ດີ. ຢູ່ : ອົ່ວ ເຕື ແຫຼຸນ ຈູ່ອ ອື່ ເກີ ແລື່ຍວ ຜູ້ ປີ, ສູ່ຍ ເມື່ຍນ ໄກ ທີ່ ເມື່ຍນ ເລີຍນ ໄກປ ນັ່ງ ຈູ່ຈຶ່ງ ເຕື ເປັນ ຈູ່ອ, ເປົ້າ ເຊີຍນ ເຕື ແຫ່ນ ປູ້ ເຫັນ ທົ່ວ, ແຫຼຸນ ແມິນ ພີ ຜົນ ທາ ຈູ່ອ ປັນ ແມິນ ນັ່ງ ຜູ້, ຜູ້ ຈູ່ຈຶ່ງ ເລີຍ. “ຫຼູ້ປັນເປັນຊ່າງໄມ້ນີ້ຂໍ້ອເສີຍນາກຂອງຈິນສັນຍໂປຣາດ ສຸກາຍີຕຄຳນີ້ມີຄວາມໝາຍວ່າ ອາດຄວາມສາມາດຕ່ອහນ້າຜູ້ມີຄວາມຮູ້ກວາມສາມາດແໜ້ອກວ່າ ເຊັ່ນ ມັກນັກທີ່ຄົວໆຕະນຸກ ເລັກ ແສດຄວາມສາມາດຕ່ອහນ້າຄົນທີ່ມີຄວາມສາມາດແໜ້ອກວ່າເປັນກາວອົດຕັ້ງ ການຈຶ່ງກຳລ່າວວ່າ ເພາ “ເລັ່ນຂາວ້ານ້ານ້ານ້າລູ່ປັນ” ເປັນການໄໝຮູ້ຈັກປະມາດຄວາມສາມາດຂອງທຸນເອງ

(三), ປັນ ຈິນ ປາ ແລື່ຍ “ຈິງກົරາ ຈ່າກີແຮງ”

ອື່ ຈິນ ຈູ່ອ ສູ່ອ ລົ່ວ ແລື່ຍ, ປັນ ຈິນ ຈົ່ວ ຈູ່ອ ປາ ແລື່ຍ. ປັນ ຈິນ ປາ ແລື່ຍ ຈູ່ອ ແລື່ຍ ເກົ້າ ແຫຼຸນ ຢ່າວ ແລື່ຍ ພົງ ເຕື ສູ່ອ ລື່ ເຫັຍ ຕັ້ງ, ຜູ້ ເຫັຍ ຈູ່ໝ ເຫັຍ. ປັນ ຈິນ ປາ ແລື່ຍ ຜຸ່ ຍັ່ງ ໄກລ ຈູ່ອ ແລື່ຍ ເກົ້າ ຜູ້ ໄກ ຫ່າງ ເຕື ແຫຼຸນ. ຢູ່ : ອົ່ວ ແລື່ຍ ເກົ້າ ຜູ້ ວັງ, ອື່ ເກົ້າ ເຈີຍ ຫວ; ອື່ ເກົ້າ ເຫັຍ ເວົ້າ, ສີ ຢາວ ຂີ ເອີ ແຫຼຸນ, ທາ ແລື່ຍ ເຖິງ ຈູ່ອ ປັນ ຈິນ ປາ ແລື່ຍ, ປີ ຜູ້ ອື່ ເຫັຍ. “ທັນໆໜ້າຂອງຈິນໃນສັນຍໂປຣາດນີ້ສົບທັກຕໍ່ລົ້ງ ກ່ຽວໜ້າກີກົ່າແປດຕໍ່ລົ້ງ ຄວາມໝາຍເດີນກົ່າທັນສອງ ຜ່າຍມີກຳລັງເທິ່ນກັນ ໄມ່ຈະຫຼັອແພັກັນ ມັກໃຫ້ໃນຄວາມໝາຍທີ່ໄມ້ດີ ເຊັ່ນ ມີເສເຮຍງົງສອງຄົນ ການທັນເຈົ້າເລົ້າ ອັກການທັນຄຸ້ຮ້າຍ ທັນສອງຂອບຮັງແກຄນເສນອ ຈຶ່ງພຸດໄດ້ວ່າສອງຄົນນີ້ກ່ຽວໜ້າແປດຕໍ່ລົ້ງ ດັ່ງນັ້ນ ຈິງກົරາ ຈ່າກີແຮງ ຈົ່ວມີຄວາມເລວທຽມຫົວໜ້າພອງ ຖ້າກັນ”

(四), ຜູ້ ຈູ່ອ ເຫັຍ ເວິ່ນ “ໄມ່ຮູ້ສຶກອາຍທີ່ຈະສຶກຍາຄວາມຮູ້ກັບຄົນທີ່ມີຫຼານະຕໍ່ຕ້ອຍກວ່າຕຸນ”

ຜູ້ ຈູ່ອ ເຫັຍ ເວິ່ນ ຈູ່ອ ຜູ້ ອື່ ແຫວຍ ຈູ່ອ, ເຫັຍ ຕີ່ ເຫັຍ ແຫຼຸນ ເວິ່ນ ຈູ່ອ. ຈູ່ອ ຜູ້ ເຫຼຸນ ແຫວຍ ເຫັຍ ເວິ່ນ ເປັນປີ ຈູ່ຈຶ່ງ ຈຶ່ງ ສຸ່ກາ, ຕີ່ ເປັນປີ ຈູ່ຈຶ່ງ ຈຶ່ງ ເຕື ແຫຼຸນ ລົ່ງ ເຈີຍ ຈູ່ອ ແຫວຍ ເຫັຍ ເວິ່ນ ແຫຼຸນ ເຫັຍ ສີ ຢູ່ : ອົ່ວ ຈູ່ອ ເລື່ອ ຫວ ເຫັຍ ເວິ່ນ ເຫັຍ ເວິ່ນ ສີ, ຜູ້ ມູ່ ເລື່ອ ຫວ ເຫັຍ ຈູ່ອ ມູ່ ເຫັຍ ເວິ່ນ ສີ. ເລື່ອ ຈົ່ວ ຈົ່ວ ເປັນ ເລື່ອ ຜູ້ ຈູ່ອ ເຫັຍ ເວິ່ນ ເຕື ແຫວຍ ເຕື.

“ໄມ່ມີຄວາມຮູ້ສຶກອາຍທີ່ຈະສຶກຍາຄວາມຮູ້ກັບຄົນທີ່ມີຫຼານະຕໍ່ຕ້ອຍກວ່າຕຸນ ເຊັ່ນ ກຽມືນຄີທີ່ຈະສຶກຍາກັນ ສູກສົມຍີ ພ່ອແມ່ຍິນດີທີ່ຈະສຶກຍາກັນລູກ ທີ່ ເປັນຕົ້ນ”

(五) ជូនអាមារ លវិ “ផែងការវាយការក្រោម”

หมาย หลว : ជ่า ฝัง. ชื้อ หมาย หลว เป็น จื่อ ภู เกอ เลี้ยง ณ อิน จี เตอ หมาย หลว (หล จุ) ชื้อ ให้ จวอ กวน. ໂຢ່ວ ປົວ ແຫນຍິນ ທີ່ເຫຸືນ ກັ້ງ ຫັ້ງ ເຈີຍ ກາ ຈວອ, ເຫວີ່ ສ່າງ ຈຶ່ງ ເອັ້ນ. ພູ ເສົ້ຍ ເສົ້ງ ກັ້ງ ໂກ້າ ທຸ່ມ ກາ ຈວອ ກັ້ງ ເວີ່, ຕຸ້ຍ ລ່າວ ທຸ້ອ ຢວ່ວ ຈຸ່ງ ເປີ່ຍ ຊວວອ : “ຫວ່ວ ທຸ້ຍ หมาย หลວ, ທຸ້ຍ ທຸ້ຍ ປູ ຕົງ, ປົງ ມັນ ຕາວ ເລີ່ຍ ທຸ້ອ ເລີ່ຍ”

“หมาย หลว : เดิมหมายถึงน้ำพักของงบเน้นที่ชนบท ต่อมาก็เปลี่ยนเป็นได้รับเชิญจากเล่าปีอุกมา ดำเนินต่อเนื่องเป็นขุนนางชั้นผู้ใหญ่ ปัจจุบันหมายถึงหยาบคายนุ่มน้ำเพื่อเข้าทำงานไม่มีประสบการณ์ มาก มักใช้คำว่า “ผันเพง ก้าวออกรากจากกระต่อม” ไม่มีประสบการณ์ โปรดให้คำชี้แนะด้วย”

(六), չ էօր փն էօր “Եմն մայմօ լս մայթեա”

“หมายถึงการพูดอย่างหนึ่งแต่ทำอีกอย่างหนึ่ง ไม่มีวิจารณ์สัตย์ เช่นมีคนบอกว่าจะทำงานอย่างหนึ่ง แต่ต่อมาไม่แน่ใจกับการว่าไม่ทำแล้ว ทำให้คนเดาใจเขาไม่ถูก คนจึงกล่าวหาเขาว่าพูดจาไม่แน่ใจนอน เจียนด้วยมือลงด้วยเท้า”

(七), ฉุน ชื่อ เชียง อี “น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า”

ມູນ ຜົ້ອ່າເຊີຍ ວິຊ້ວິກວ່າ ເລີ່ມ ເຈັບ ພົມ ແຫຼນ ຈຸ່ງ ເລີບນ ປື້ນ ຜົ້ອ່າ ລົ້າໄສ ການ ທີ່ຈຳເຫວຍ ມີເຫັນ,
ເຊີຍ ຖຸ ວິຊ້ ມູນ. ພູ : ອ້າ ເຫັນຢັງ ເກົ່າ ຕີ່ວິເຊີຍ ປື້ນ ເຫັນຢັງ ເຕັມ ຂລິນ ກວ່າວ, ການ ທີ່ສູ້ເພີ້ນ ວິຊ້
ທາງ, ເຊີຍ ຈຸ່ງ ມູນ ແກ້ວ ເລີ່ມ ຜົ້ອ່າ ອີ່ເອີ້ນຢັງ ເຕັມ ມີເຫັນ ການ ທີ່, ອຸ່ນ ດຸນ ແນ່ນຢັງ ເກົ່າ ກວ່າເຈັບ ພົມ
ຝຶ່ນ, ເຊົ້າ ເຫັນຢັງ ເກົ່າ ກວ່າເຈັບ ເຈັບ ໂດຍ ສູ້ເຊີຍ ປື້ນ ຟູ້, ດັງ ເຊີຍ ສູ້ອ່າ. ກັງ ຢ່ວນ ນິ້ນ. ພວ່າ ຜົ້ອ່າເຊີຍ ຈົນ
ທີ່ວິກວ່າ ເຫັນ ພົມ ພົມ ບັນຫຼຸງ.

“หมายถึงผลได้กับผลเสียมีความเกี่ยวของกันอย่างแน่นแฟ้น ต้องพึ่งพาอาศัยกัน เช่น มีสองประเทศชา้ายแคนติดต่อกัน มีความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นเหมือนริมฝีปากกับฟัน ถ้ามีประเทศอื่นมากรุกราน ทั้งสองประเทศนี้ก็จะร่วมมือต่อสู้ร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน มีสุภาพยิ่ตอึกค้ำทึ่น ความหมายใกล้เคียงกันคือ “ริมฝีปากหาย ฟันหนาๆ”.

(八), ຕ້າ ຈົງ ເສື່ຍາ ໄກວ້ “ກຮະຕ່າຍຕິ່ນຕຸມ”

ຕ້າ ຈົງ ເສື່ຍາ ໄກວ້ ເຫຼື ອີ່ ຂໍ້ອ ຈູ້ອ ກວົວ ມີໄຢ່ ພ່າ. ພູ້ : ອີ່ ເຫຼື ແຫຼຸນ ກຳນ ຕ້າ ດັກ ເວີ່ ເຈັນ
ກວົວ ເຫຼື ທີ່ ຂໍ້ອ ອຸ່ນ, ເປັນ ເຊີ່ ເຫຼື ຕ້າ ທັນ ຕ້າ ເສື່ຍາ ຜໍ້ໄຫລ, ມີ ຂໍ້ອ ອີ່ ແຫຼຸນ ຈູ້ອ. “ເປີ່ຍ ເຊີ່
ເວີ່ ຕ້າ ຈົງ ເສື່ຍາ ໄກວ້, ຖວອ ກຳນ ຈີ່ ຂໍ້ອ ຈົ້າ ສີ ກ້ວນ ເລວ”

“ນີ້ຄວາມໝາຍວ່າຕກິໂຈກລວມກຈນເກີນໄປ ເຊັ່ນມີຄນເຫັນສົ່ງທີ່ນໍາກລວທີ່ຕົນໄມ່ເກຍເຫັນ ຕກິໂຈກລວ
ຈນຮ່ອງເສີຍດັງ ດນຈຶ່ນອອກເຂາວ່າ ອ່າຍທຳເປັນກຮະຕ່າຍຕິ່ນຕຸມ ເມື່ອເຫັນບ່ອຍແລ້ວກີຈະໜີໄປເອງ”

(九), ຕັກ ອີ່ ຢູ້ອ ແຫວ ຈຸ່ງ ເສື່ຍາ ອີ່ ຢູ້ອ ຈຸ່ງ “ເປັນພຣະວັນໜຶ່ງ ເຄະຮະໝັງວັນໜຶ່ງ”

ຕັກ ອີ່ ຢູ້ອ ແຫວ ຈຸ່ງ ອີ່ ຢູ້ອ ຈຸ່ງ ຢູ້ອ
ເຫຼື ແຫຼຸນ. ພູ້ : ອີ່ ເຊີ່ຍ ແຫຼຸນ ຈົວ ຈູ້ອ ເໝາຍ ອີ່ ກຳນ ຈົ້າ, ເໝາຍ ອີ່ ຜູ້ ເຍຸນ ເຈັນ
ເຫຼື ແຫຼຸນ ຈົວ ອີ່ ເກີນ, ປັນ ຈູ້ອ ຜູ້ ຜູ້ ເຈີ່ຍ ອີ່ ກຳນ ຈົ້າ, ເກີນ ອີ່ ຜູ້ ຈົວ ລວ່ ມົນ ເກີນ ເຫຼື ຈູ້ອ. ແຫຼຸນ
ເໝາຍ ພິ ພິ ເກີນ ເຊີ່ຍ ແຫຼຸນ ເຫຼື ດັກ ຈົວ ໄກວ້ ໄກວ້ ຈູ້ອ ຈູ້ອ ແຫວ ຈຸ່ງ ອີ່ ຢູ້ອ ຈຸ່ງ, ເກີນ ອີ່
ຈູ້ ແຫຼຸນ ວ ຈູ້ອ ເສີຍ.

“ໃຊ້ເປັນຄໍາເບາະເຍັຍຄນທີ່ທຳການອ່າຍເສີໄມໄດ້ ເຊັ່ນຄນທີ່ທຳການໄມ່ນີ້ກຮະຈິຕກະຈິໄມ່ໃຊ້ຄວາມ
ຄືດແລະໄມ່ຮັບຜິດຂອນ ຜ່ານໄປວັນໜຶ່ງກັນນີ້ໄປວັນໜຶ່ງ ໄນຄືດຄື່ງເຮື່ອງຂອງວັນພຽງນີ້ ເຮົາຈຶ່ງພຸດວ່າ
ເຂາເປັນພຣະວັນໜຶ່ງ ເຄະຮະໝັງວັນໜຶ່ງ”.

(十), ພົ້ງ ນູ້ ກຸຍ ຈຸ່ນ “ປລ່ອຍເສື່ອເຂົ້າປ່າ”

ພົ້ງ ນູ້ ກຸຍ ຈຸ່ນ ຈູ້ອ ປີ່ ວ ຢູ້ອ ຕີ່ ແຫຼຸນ ບ່ວ່ອ ໄຍວ ແຫຼຸນ ຜູ້ ໄຫລ ເຫວຍ ເພຍ ຈົວ ໄດ້. ພູ້ : ຈຶ່ງ ຜູ້ ຈາ
ຕ້າ ເລວ ໄຍວ ແຫຼຸນ, ດັກ ກ່າວ ຜູ້ ເອີ່ຍ ບ່ວ່ອ ພົ້ງ ຢູ້ ກ່າວ, ຢູ້ ທາ ເມີນ ຜູ້ ໄຫລ ດັກ ຈຸ່ນ ເຫວຍ ໄຍວ
ແຫຼຸນ ມົນ, ແຫຼຸນ ເໝາຍ ເປັນ ຈູ້ອ ເຈື່ອ ຈຶ່ງ ຜູ້ ກຸຍ ຈຸ່ນ, ເອີ່ຍ ຈູ້ ຈູ້ອ ຈູ້ອ.

“ໝາຍຄື່ງປລ່ອຍສົຕຽງຮ້ອຜູ້ຮ້າຍໃຫ້ອອກມາທຳຄວາມຂ່າວ ກ່ອຄວາມເດືອດຮ້ອນໃຫ້ກັບຜູ້ອື່ນ ເຊັ່ນຕ່າງຈົບໂຈກຜູ້ຮ້າຍໄດ້ແລ້ວ ແຕ່ຄວນຄຸມໄມ່ເຂັ້ມງວດຮ້ອປລ່ອຍປະລະເລຍຮ້ອປລ່ອຍໃຫ້ອອກມາກ່ອຄວາມ
ເດືອດຮ້ອນໃຫ້ກັບຜູ້ອື່ນແລະທຳຄວາມຂ່າວອີກ ດນກີຈະກຳລ່າວຫາຕ່າງຈົບກພ່ອງໃນໜັກທີ່ ປລ່ອຍ
ເສື່ອເຂົ້າປ່າ”

(十一), ເຟຍ ຜົນ ວ່າງ ສູ້ອ “ລືມນອນລືມກິນ”

ຜົນ : ຫຼຸ່ມ ເລື້ຍວ. ສູ້ອ : ຜູ້ອ ພິນ. ເຟຍ ຜົນ ວ່າງ ສູ້ອ ຈຶ່ອ ພິນ ຂໍ້ໆ ຫຼຸ່ມ ເລື້ຍວ, ວ່າງ ເລອ ຜູ້ອ ພິນ. ສັງ ມະ
ເສົ່າຍ ສີ ຈຸວັນ ຈີນ, ແລດີນ ຫຼຸ່ມ ເລື້ຍວ ຈຶ່ອ ພິນ ໂດວ ວ່າງ ຈຶ່າ ເດອ. ຢູ່ : ຜິນ ຈຶ່ອ ອ້າ ເສົ່າຍ ເວັ້ນ ເຕອ ເຫຍຸນ
ໂດວ ຈຶ່ອ ຈຸວັນ ຈີນ ຈຶ່ອ, ຜົນ ຜົນ ວ່າງ ສູ້ອ, ເອົ້ມ ອໍ່ ຈຶ່ອ ເຕອ ເສົ່າຍ ສີ ເຕອ.

“ໝາຍຄື່ນມີຄວາມຕັ້ງໃນການສຶກນາເລຳເຮັນຈອນລືມນອນລືມກິນ ເຊັ່ນຄົນທີ່ມີຄວາມຮູ້ນັກຈະເປັນຄົນ
ທີ່ມີຄວາມຕັ້ງໃນການເຟ່າຄວາມຮູ້ກຳລາງວັນແລະກຳລາງຄົນຈອນລືມກິນ”

(十二), ເກົ່າ ເລື້ຍງ ອ້າ ເອ່ອຮ “ກຳແພນນິ້ງ ປະຕຸມືຕາ”

ເກົ່າ ເລື້ຍງ ອ້າ ເອ່ອຮ ເຕອ ອໍ່ ຈຶ່ອ ດີ ຈຶ່ອ ເຫຍຸນ ແມິນ ຈຸວັນ ຢົວ ເລື້ຍວ ເລື້ຍວ ຈີນ, ອ້າ ປີ ປູ້ ເລື້ຍວ
ຈຸວັນ ປູ້ ປັກ ມໍ ເຕອ ຢົວ ທ່າວ່າ ທ່າວ່າ. ຢູ່ : ອ້າ ອໍ່ ເກົ່າ ຂວັບ ມໍ ນີ້ ກັງ ຂວັບ ເຕອ ເຫຍຸນ, ທາ ອ້າ ສູ້ອ ປູ້ ເລື້ຍວ
ຈີນ, ເຢືນ ອໍ່ ຈຸວັນ ຢົວ່າ, ທ່າວ່າ ຈຶ່ອ ອ້າ ເຫຍຸນ ຈຶ່ງ ກ້າວ ທາ ຈຸວັນ : “ໜີ່ ປູ້ ເລື້ຍວ ສູຍ ເປັນ ຈຸວັນ ຢົວ່າ
ເອື່ຍ, ເລື້ຍວ ຈີນ ເຊີ່ຍ ອຸ່ນ ມໍ ຕໍ່ ກ່າວ ເຫຍຸນ ຈຶ່ອ ຕ້າກ ເລື່ອ! “ທ່າວ່າ ຜິ້ອ ເຊີ່ຍ ຈົ່ນ ຈຶ່ອ ເຕອ ອ້າ” ເລື້ຍງ ອ້າ
ເຝຶ່ງ, ປີ ອ້າ ເອ່ອຮ.

“ສຸກາມີຕຳນີ້ເຕືອນໄຫ້ຄົນເຮົາຕ້ອງຮະມັດຮະວັງກຳພູດ ອ່າຍ່າເພຍຄວາມລັບ ເຊັ່ນ ມັກນັ້ນທຳງານ
ອີ່ມີໃຫ້ນວ່າຍັງຈາກລັບ ພູດຈາໄມ່ກ່ອຍຮະມັດຮະວັງ ກົນຈຶ່ງເຕືອນເບາວ່າ “ຂະະທີ່ເຫຼືອພູດຈາ ກຳແພນນິ້ງ
ປະຕຸມືຕາ ອ່າຍ່າເພລອເພຍຄວາມລັບໄຫ້ຄົນອື່ນຮູ້ເຂົ້າ” ມີສຸກາມີຕຳກຳທຳນີ້ທີ່ມີຄວາມໝາຍໄກດ້ເຄີຍ
ກັນກີ້ວ່າ “ກຳແພນນິ້ງ ພັນນິ້ງ”

(十三), ຢ່າວ ອໍ່ ຖຸ ລາວ “ຂອນຄວາມສານາຍ ເກລື່ຍດການທຳງານ”

ຢ່າວ : ສີ ຢານ. ບຸ : ຢ່າວ ເລື້ຍນ. ຢ່າວ ອໍ່ ບຸ ລາວ ຈຶ່ອ ຈຶ່ອ ສີ ຢານ ວັນ ອໍ່, ຢ່າວ ເລື້ຍນ ລາວ ຕັ້ງ. ຢູ່ : ປູ້
ໜູ່ ເລື້ຍວ ວ່າ ຈຶ່ອ ໄນ່ ພູ່ ຈົນ ເລື້ຍວ ຈົນ ປູ້ ວັນ ອໍ່ ເລື້ຍນ ບຸ ລາວ ຕັ້ງ, ເຢືນ ແກ່ ເຫຍຸນ ໂດວ
ອິ່ງ ກາຍ ເຢືອ ໄອ ລາວ ຕັ້ງ, ຈຶ່ອ ສູ້ອ ປີ ດີ, ປູ້ ເລື້ຍວ ອ້າ ຢ່າວ ອໍ່ ບຸ ລາວ ເຕອ ສີ ກ້າວ.

“ເປັນກຳສຸກາມີຕຳທີ່ພ່ອແມ່ໃຊ້ໃນການສັ່ງສອນອຸກ ຖ້າວ່າຍ່າຊອນແຕ່ຄວາມສານາຍ ເກລື່ຍດການທຳງານ
ທຸກຄົນຕ້ອງຮັກໜ້າທີ່ກາງຈາກຂອງຕົນ ຢັ້ນອູ່ບັນດາແແຈ້ງຂອງຕົນ”

(十四), ຈິນ ຈຶ່ອ ວ່າ ເອື້ນ “ກົ່ງທອນໃນຫຍກ”

ຈິນ ຈຶ່ອ ວ່າ ເອື້ນ ເຕວ ອີ່ ຂໍ້ອ ຈຶ່ອ ດັນ ເອີ້ນ ກາວ ຖຸ່ຍ ເຕວ ອີ່ ຕຸ່ບ, ອີ່ປັນ ຢູ່ໄລດ ຊົ່ງ ເຫວ່າ ຜົນ ສຸນ ພົມ ອົ່ວ ຂວ່າ ປູ້ເຢືອ, ເລີ່ມ ຕ້າວ ຈິນ ມັກ ຈິນ ແນ້ນ ເປັນ ເຊິ່ງ ຈັ້ນ ທາ ແລ້ວຍ ຈຶ່ອ ຈິນ ຈຶ່ອ ວ່າ ເອື້ນ, ເທິນ ເຊິ່ງ ອີ່ ຕຸ່ບ ເອື້ນ! ອົງ ນີ້ ເຊິ່ງ ຈັ້ນ ເຕວ ອົ່ວ ຈິນ ວ່າ ແລ້ວຍ ແກ້ວຂົນ

“ສຸກາມີຕຳນົມຄວາມໝາຍວ່າຫຍາຍຫຼຸງທີ່ເປັນຄູ່ຮັກກັນເປັນຄູ່ທີ່ສູງສ່ວງຄູ່ກວາງກັນ ນັກໃຊ້ກໍາວາຍພຣ
ຄູ່ນ່ວ່າກວາງສາໄນພື້ນແຕ່ງງານ ເຫັນ ໃນງານແຕ່ງງານ ເພື່ອນ ຈຸ່າມແສດງຄວາມຂົນດີ ພອເຫັນຄູ່ນ່ວ່າກວາງສາ
ກົະຊາວ່າ “ຊ່າງສົມກັນເຫັນເກີນ ເສມ້ອນກົ່ງທອນໃນຫຍກ” ມີສຸກາມີຕອົກກຳທີ່ມີຄວາມໝາຍ
ໄກລີເຄີຍກັນກີ້ວ່າ “ທອນກັນຫຍກຄູ່ກວາງກັນ”

(十五), ຈິ່ງ ຕໍ່ ຈຶ່ອ ອົ່ວ “ກບໃນກະລາກຮອບ”

ຈິ່ງ ຕໍ່ ຈຶ່ອ ອົ່ວ ເຕວ ອີ່ ຂໍ້ອ ປັນ ວ່າ ເລີ່ມ ຈຶ່ອ ສຸ່ງ ເຕວ ແກ້ວຂົນ. ບຸ່ງ : ອີ່ ເກົ້ວ ເຊິ່ງ ເຊິ່ງ ແກ້ວຂົນ ຕໍ່
ອີ່ ຂໍ້ອ ຕ້າວ ຕ້າ ເນື່ອ ຈຶ່ອ, ສວ່ອ ເລີ່ມ ສວ່ອ ແກ້ວ, ເອີ້ນ ເອີ້ນ ປູ້ ຕັ້ງ, ເກົ້ວ ປູ້ ສູ້ ຈື້, ເຈັນ ເຊິ່ງ ຈຶ່ອ ຈົ່ງ
ຕໍ່ ຈຶ່ອ ອົ່ວ.

“ກຳສຸກາມີຕິນີ່ເປັນກັນຄົນທີ່ມີປະສາກາຜົນນ້ອຍ ເຫັນຄົນນຳນອນອົກຮັງແຮກທີ່ເຫັນໄນເມືອງ
ໄນ້ຄຸນເຄຍແລ້ວມີຮູ້ຈັກກັນສິ່ງທີ່ເຫັນຮ້ອສົມຜັສ ແມ່ນອນຄົນໃນກະລາກຮອບ”

(十六), ໂ່າງ ມໍ ຜູ້ ເຊິ່ນ “ປາກຫວານ ກັນເປົ້າຢ່າງ”

ໂ່າງ ມໍ ຜູ້ ເຊິ່ນ ຈຶ່ອ ປັນ ວ່າ ຈຸ່ຍ ລົ່ດ ຫຼຸວວ ເຕວ ແກ້ວ ໄກ້າ ຮ່າວ ຈົວ. ຂັ້ນ ຈຸ່ງ ສົງ ເຊິ່ງ ເວົ້າ ຈົວ ເຊິ່ງ ຈຸ່ວ. ບຸ່ງ : ຈຸ່ງ ກວ່ວ ກຸ່ໄດ້ ລື່ ສຸ່ວ ຈຶ່ອ ອົ່ວ ແລ້ວຍ ເກົ້ວ ຕ້າ ຈວິນ ຈຶ່ອ ເລີ່, ເປັນໄລດ ຈຶ່ອ ອົ່ວ ເພີ່ງ ອົ່ວ,
ໄລດ ເພີ່ງ ເປັນ ເປົ້າຢ່າງ ເກົ້ວ ປູ້ ດັນ ເຕວ ປູ້ ໂກວ ກວ່ວ ຈຸ່ຍ ກ່າວ ຈວິນ ຈຶ່ອ, ນີ້ ຈົ່ງ ອີ່ ເກົ້ວໄໝ ພ່າ ລົ່ງ
ອີ່ ເກົ້ວ ສູ່ ຕ້າ ໄປ ຈຶ່ອ ຈົ່ງ ເຕວ ຕຸ່ບ, ອົງ ຈຶ່ອ ຍ່ງ ອົ່ວ ເພີ່ງ ເຕວ ມົນ ອີ່, ປ່າ ລົ່ງ ອີ່ ເກົ້ວ ຜົ່ງໄລດ
ປັນ ເນື່ອ ເຊິ່ງ ອວນ ອົ່ວ ທາ, ຕົ້ນ ປູ້ ຈົ່ງ ອົ່ວ ຈຸ່ງ ປ່າ ເກົ້ວ ແກ້ວຂົນ ເຊິ່ງ ຈຸ່ງ ເຈັນ ອຸ້ນ ເພີ່,
ເຈົ້ວ ຈົ່ງ ຈຶ່ອ ໂ່າງ ມໍ ຜູ້ ເຊິ່ນ ເຕວ ຈຶ່ອ ສູ່ ສູ່. ອົງ ນີ້ ເຊິ່ງ ຈັ້ນ ຈຶ່ອ ເຕວ ອົ່ວ “ໂ່າງ ຈຶ່ອ ຈິນ ເພີ່”
“ໝາຍຄົ່ງປາກພຸດດີ ແຕ່ເຈົ້າເລີ່ມໃຈຄົດຮ້າຍ ເຫັນໃນສົມຈິນໄນຣາມມີນັກກວາງຫາຮອງຄົນນາຍ ກ ກັນ
ນາຍ ຂ ເດີມເປັນເພື່ອນສົນທັກັນ ຕ່ອມາຕ່າງໄດ້ເຫັນທ່າງນັກເຈົ້າມືອງສອງຝາຍ ນາຍ ກ ກລ້ວນາຍ ຂ
ຈະທຳໃຫ້ກວາງຂອງທຸນພ່າຍແພັ່ງຈົດຄົດອຸບາຍຫານນາຍ ຂ ນາທີນຳນັກ ແລ້ວໄສຮ້າຍໃຫ້ນາຍ ຂ ຕ້ອງຄຸກຈັນ
ໄປໜັງຄຸກແລະຄຸກທໍາຮ້າຍຮ້າງຄາຍຈົນກລາຍເປັນຄົນພິກາຕ ຄົນຈິງລ່າວວ່ານາຍ ກ ເປັນຄົນປາກຫວານ
ໃຫ້ຮ້າຍ ມີສຸກາມີຕອົກກຳທີ່ມີຄວາມໝາຍໄກລີເຄີຍກັນກີ້ວ່າ “ມີອົດຕານ ປາກຄານຄົ້ນກົງ”

(十七) ຂລາວ ໝາ ຫຼູ້ ຖໍ່ ດີ “ນ້າແກ້ຮຸກ”

“หมายถึงกันที่มีประสบการณ์และสามารถเป็นผู้นำทางคนอื่นได้ เช่น โรงงานแห่งหนึ่งรับคนงานใหม่เข้ามากลุ่มนั้น คนงานใหม่ทรายว่าจะเริ่มต้นทำงานอย่างไรดี ต้องเชิญผู้ที่ชำนาญ มาอบรมคุณภาพให้เหล่านี้ เราจึงเปรียบผู้เชี่ยวชาญคนนี้ว่าเป็นม้าแก่รักษา”

(十八) គេប្រើជាន់ “អេនីអំបាកវាំរែង”

ลี่ ปู ฉัน ชื่อ จื่อ จื่อ จี เตอ หนึ่ง ลี่ จวอ ปู ต้าว เนี่ย ฉัน เชี้ยง จวอ เตอ ชื่อ. หยุ : อ้ว เตอ
เหยี่น เห็นยิน จี้ หล่า เดอ ชวอ เศรุ่น ถี่ ไฮว์ เลอ, ฉัน หลี เสี่ยง จวอ เห็น ตาอ กง จวอ ชวอ
หนา เห็น จัง เตอ ตง ชี, ตื้น จื่อ จี จิ่ง ลี่ ปู ก้าว, ปู หนึ่ง จวอ เลอ, เปีຍ ชุວ อ ลี่ ปู ฉัน ชิน, หวี
นือ เชี้ยง จั่น ชื่อ เตอ อ้ว ‘ชิน อ้ว หวี อ่อร์ ลี่ ปู จ’

“มีความหมายว่าไม่มีแรงกำลังที่จะสามารถทำตามใจคิดหรือความต้องการของตนได้ เช่นนี้ กันอาชญากรรมแล้วหรือมีสุขภาพไม่แข็งแรง แต่อย่างจะทำงานมากมายหรือทำงานหนัก ซึ่ง แรงกำลังไม่ถึง ไม่สามารถทำได้ จึงนอกกว่าเหนื่อยไปกว่าแรง มีสุขภาพอีกคำหนึ่งที่มีความหมาย ใกล้เคียงกันคือ “ใจคิดอย่างทำ แต่แรงไม่ถึง”

(十九), ลี่ ลี่ จื้อ ศุน “ໂຄກນາກທຳໄຫ້ສະຕິປຸນພາຕື່ນ”

“คนที่มีความโลภมาก นักจะทำให้สมองของตนงงไว กระทำสิ่งที่ตนไม่เคยคาดคิด เช่นคนที่ไม่เคยโน้มยื่น เมื่อเขาเห็นเงินทองมากมาย เกิดความอยากขึ้นมา จึงกล้ายเป็นคนโน้มย์ทำให้เสียชื่อและเสียอนาคต”

(二十), หมิง เกี้ย เฉียน หมาย “ชื่ออยู่ต้นดัน ชื่ออยู่บนธงทหาร”

‘คงท่าที่ทำด้วยฝันนำทางกองทัพรเดินท้าฟ้าในสมัยจีนโบราณ ปัจจุบันหมายถึงชื่อเรียงอยู่ต้นตัน เช่นนักศึกษาที่มีความขยันหมั่นเพียร ผลการสอนของเขามักอยู่ต้นตันของรายชื่อผลการสอบ’

(二十一), អនុវត្ត ជីវិ៍ កុង “ធនទាំងអីដែលបានខ្សោយ”

“มีความหมายว่าถ้าคนเรามีความมานะพยาบาลและทำอยู่เป็นนิटย์ แม้แต่ทั้งก็จะสามารถฝันให้เป็นเงื่อนได้ เช่นในการศึกษาวิชาภาษาจีน ซึ่งเป็นวิชาที่ยากมากแต่ถ้ามีจิตใจเข้มแข็ง ขยันหมั่นเพียร มีความมานะพยาบาลฝึกฝนอยู่เสมอ ก็จะสามารถประสบความสำเร็จในการศึกษาได้”

(二十二), ໂວ່າ ຕັນ ຜົ້ອ ເຫັນ “ມໍາໄຟ ທາຍ ຂາຍໄຟ ຈາດ”

ໂລ່ວ ຕ້າວນ ຂ້ອງ ແລ້ວຢັນ ຂ້ອງ ປີ່ວິ່ງ ເທິງນຸ້າ ເຕືອ ກັ່ນ ດັບ ເກົ່າ ປູ້ ຕ້າວນ. ທຸກ : ອ້າ ເຕືອ ຜູ້ ຂໍເປັນໄຫລ ກັ່ນ ດັບ ເທິງ ທ່າງ, ໂລ່ວ ໄຫລ ອ້າ ມ້ວ ຈຶ່ງ ເປີຍ ປູ້ ສໍ່ ດວນ ອ່ວອ ຕໍ່ ຊັນ ເຊື່ອ ດັບ ຈຸງ ພ່ອ ຢ່າຍ, ສ້ອງ ອົ່ງ ຜົ້າ ເລີຍືນ ເຈົ້າ ພວກ ຂໍ ລົ້ມ ອົ່ງ ຜົ້າ, ເປີຍ ພວກ ຂໍ ເຕືອ ອົ່ງ ຜົ້າ ດັບ ຕ້າວນ ຂ້ອງ ແລ້ວຢັນ, ເກົ່າ ປູ້ ຕ້າວນ ຖື້ນ ອ້າ ເຕືອ ເຊັນ ດັບ ເອົ້ວຮັງ ຈຳ ເຖິງ ເນື່ອຍືນ ເນື່ອຍືນ ປູ້ ວັ້ນ, ດັບ ນີ້ ທ່ານ ປູ້. (ຂ້ອງ : ຖງ ເຈົ້າ ເວັບ “ຂ້ອງ”)

“ตัวบัวยังเหลืออยู่ หมายถึงความสัมพันธ์ของคนเราติดไม่ขาด เช่นสามีภรรยารักกันมาก แต่ ถูกขัดขวางโดยผู้ใหญ่หรือบุคคลที่สาม ทำให้ต้องแยกทางกัน ฝ่ายที่ถูกทอดทิ้งมีความอดทน อาการนี้ก็ถือเป็นการรักอย่างลอดเวลา รักกันมีความแรงมากไป (ก้าวไปในที่น้ำใจหมายถึงความคิดถึงได้)”

(二十三) พา จุน อัน วี “ปืนก้อนอธุรอดไปเพื่อนำก้อนหยกเข้ามา”

พา จุน อัน วี ชื่อ ชื่อ พา จุน ชู ชี, อัน วี จัน ไหล ปี วี ฟ่า เอี้ยน, ชื่อ จี ชูวอ ชู ชี เนี้ยน เตอ อี เจี้ยน, อัน ชู เบี้ย เหยิน กาว หมิง เตอ อี เจี้ยน, เจือ ชื่อ อี จุ่ง ชื่อ เซียน จือ ฉือ. หยู : อุ่ย อี ໄค สุ่อ เลอ, ต้า เจีย ปู ฟ่า เอี้ยน, หว่อ ชื่อ ห่าว พา จุน อัน วี, เซียน ชูวอ จี จวี ชู เนี้ยน เตอ ยัว, ชี วัง ต้า เจีย ฟ่า เมี่ย กา ใจ.

“เป็นสุภาษิตที่ใช้เปรียบในการพูดจาว่าคนมีความคิดเห็นที่ศั้นเชิง อย่างจะให้คนอื่นแสดงความคิดเห็นที่ลึกซึ้งกว่า เป็นคำพูดที่ถ่อมตน เช่นเมื่อการประชุมเริ่มแล้ว ทุกคนไม่แสดงความคิดเห็น ฉันจึง “ปืนก้อนอธุรอดไปเพื่อนำก้อนหยกเข้ามา” ก็เป็นคนกล่าวบทนำขึ้นมาอ่อน เพื่อกระตุนให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น”

(二十四) ฉี่ เหยิน อัว เทียน “ห่วงในสิ่งที่ไม่เป็นเรื่อง”

ฉี่ เหยิน อัว เทียน ชื่อ ภู่ ไใต อี เก้อ ฉี่ กวอ เฟ็น ตัน ชิน เทียน อุ่ย ห่าว เเจ้ ไหล, อัว ลวี เตอ ชื่อ ฟื้น, ชูยี เจี้ยว ໂตว เห็น ปู อัน, ไอย ไหล ยง ฉี่ เหยิน อัว เทียน ไหล ปี วี เหมย อัว เกิน จวี เตอ กวอ เฟ็น ตัน อัว. หยู : อัว เหยิน เฟย ชู ตัน ชิน ตี เจี้น, อัว ลวี เตอ เทียน เทียน ปู หนึ่ง ชูยี เจี้ยว. เหยิน เหมิน จวี จี เจี้ยว ห่าว ชู ห่าว เหมย อัว เกิน จวี เตอ ฉี่ เหยิน อัว เทียน, ชื่อ ชูว่า ฝืน หน่าว.

“ในสมัยจีโนราลที่เมืองฉีมีคนหนึ่งเป็นห่วงว่าห้องฟ้าจะคล่มลงมา แม้กินข้าวนอนหลับก็ไม่มีความสุข ต่อกันก็ใช้คำว่า ฉี่ เหยิน อัว เทียน มาเปรียบคนที่เป็นห่วงมากเกินไป เช่น มีคนเป็นห่วงว่าจะเกิดแผ่นดินไหว กลัวจนนอนไม่หลับ ห่วงอยู่ตลอดเวลา คนจึงเยาะเยี้ย เขาว่า ‘ฉี่ เหยิน อัว เทียน’ ห้าห่วงให้ตันเอง”

(二十五) ภู่ เจียง สุย สุ “เข้าเมืองตามหลัว ต้องหลัวตาม”

ภู่ เจียง สุ ชื่อ จือ ชู เหมิน จัน ภู่ ต้า เลอ อี กวอ ห่าว เเจ้, จี เอี้ย ชื่อ อัง ปี จุน จ้า ตัง ตี เตอ เฟง สุ สี ก้วน หยู : จุน กวอ เหยิน เจี้ยน เมี้ยน เตี้ยน ໂตว ชื่อ อี เปี้ย ชื่อ จุน จัน, เอ่อร์ ไトイ กวอ เဟยุน เจี้ยน เมี้ยน เหอ จุ่ง ฉี่ เจวีย ห่าว จี โตว เปี้ย ชูชี จัน อี. จุน กวอ เဟยุน ต้า เลอ ไトイ กวอ จี เอี้ย สาวี สุย เหอ ตัง ตี เหยิน อี เอี้ย, ยง เหอ จุ่ง ไหล เปี้ย ชื่อ จัน อี “หมายถึงไปต่างถิ่นหรือต่างประเทศ ก็ต้องปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ก็อให้เข้ากับ ชนบทธรรมเนียมประเพณีของถิ่นนั้น เช่นคนจีนพูดหน้ากันมักใช้การคำนับแสดงการเคารพ นับถือ แต่คนไทยพูดมือไว เมื่อคนจีนเข้ามาอยู่ในประเทศไทยก็ต้องทำตามแบบคนไทย ก็อยกมือไวแสดงความเคารพนับถือด้วย”

(二十六) ຜັນ ຫຼື ເອ່ວົ້ວ ສິງ “ໄຕຮ່າຍຮອງແລ້ວກ່ອຍທຳ”

ຜັນ : ໄຈ້ ຜັນ. ສິງ : ຂວັບ. ຜັນ ຫຼື ເອ່ວົ້ວ ສິງ ຫຼື ຂວັບ ຈົ່ວ້າ ເວົ້າ ແລ້ວ ຈົ່ວ້າ ຈົ່ວ້າ ລົ່ວ,
ຫຸ້ນ ໂ່າງ ໄກ ທົ່ວ ຈົ່ວ້າ. ເປົ້າ ຫຼື ຂວັບ ຈົ່ວ້າ ເພີ ຜູ້ ຈົ່ວ້າ ເສົ່ານ. ພູ້ : ຈົ່ວ້າ ອີ່ ເລີ້ນ ປູ້ ໄທ ວ່າ ປ້າ ວ່າ
ເຫຼວ ຈົ່ວ້າ, ລໍາວ່າ ຈົ່ວ້າ ຢົວ ເລີ້ ຈົ່ວ້າ ປູ້ ພຶ້ງ ຈົນ, ເປັນ ໄຈ້ ຜັນ ຕັງ ປູ້ ທູວວົວ : “ຫັນ ເວົ້າ ຜັນ ຫຼື ເອ່ວົ້ວ
ສິງ, ປູ້ ເຂົ້ວ ຂົງ ຈົ່ວ້າ ວ່າ ວ່າ ຕັ້ງ”

“ໝາຍດີໃນກະກະທຳໄວ້ຮ່າງຮາກຕ່າງໆ ຕ້ອງຄືດໃຫ້ຮອບຄອນ ໄຕຮ່າຍຮອງແລ້ວໄຕຮ່າຍຮອງອັກແລ້ວກ່ອຍ
ທຳ ເຊັ່ນໃນຝະທີ່ຈະລົມມື້ກຳນົດຮູ້ນັ້ນທີ່ໄມ້ກ່ອຍມີຄວາມມັນໃຈ ຜູ້ໃຫຍ່ເປັນຫ່ວມມາກີຈະສ່າງ
ແລ້ວສັງອົກວ່າ ອີ່ໄຈຮອນ ຕ້ອງໄຕຮ່າຍຮອງໃຫ້ຮອບຄອນແລ້ວຈຶ່ງຈະທຳ”

(二十七) ດັ ໂງວ ກັ້ນ ຈີ່ “ອຸ່ຍ່ເຮືອລຳເດືອກັນຕ້ອງຫ່າຍແຫຼືອກັນ”

ຈີ່ : ຕູ້ ແຫວ. ດັ ໂງວ ກັ້ນ ຈີ່ ເຫວີຍ ຈົ່ວ້າ ຖຸນ ຂ້າ ສູ່ ວຸ່ ເຖິ່ງ ແລ້ວ ແຫວີນ, ຈົ່ວ້າ ປູ້ ໄກ
ແຫຼື່ງ ກວ່າ ແຫວີນ ກັ້ນ ຕູ້ ອີ່ ຈົ່ວ້າ ດຸວ, ສູ້ ເສົ່ານ ຈົ່ວ້າ ປູ້ ອີ່ ເຫວີຍ ປູ້ ໄກ ເຫວີຍ ປູ້ ຈົນ
ເສື່ອ ດີ່, ກັ້ນ ຕູ້ ມີ ບັນ ກວນ. ພູ້ : ຈາ ສຸ່ ຈາຍ ສູ່ ຕ້າ ເລີ້ ປູ້ ເພີ ປູ້ ປ້າ, ສູ້ ຈົ່ວ້າ ໄອ້, ກັ້ນ ດັ ເກ່ອ
ຝູ້ ກຸນ ນັ້ນ.

“ເດີມໝາຍດີກົນເມື່ອງຫຼຸກບັນກົນເມື່ອງເງິ່ນສູ່ຮັບກົນບ່ອຍ ທ່ານ ຕ້ອມາຄົນທີ່ສອງເມື່ອງນີ້ໄດ້ຂ້າມແນ່ນ້ຳ
ໃນເຮືອລຳເດືອກັນ ຈຶ່ງຈະເປັນຕ້ອງຫ່າຍແຫຼືອກັນ ປັບຈຸບັນໝາຍຄວາມພຣ້ອມເພື່ອສາມັກຄົກັນໃນ
ການຝ່າວິກຄຸຕາກົນ ເຊັ່ນໃນຍາມປະສົບອຸທກກັບທຸກຄົນຈະຫ່າຍແຫຼືອແກ້ປ່ຽນຫາດ້ວຍກັນ”

(二十八) ຜວງ ເອີ້ນ ປູ້ ລາວ “ວ່າງຫຍດ້ອມຄຸກົກ”

ຜວງ : ຕົວ ຈົ່ວ້າ, ລາວ : ຢັ້ງ ໄກ ກວນ ເຫຼຸງ ໂ່າງ ເຫຼຸງ ເຫວີຍ ເພີ, ຜວງ ເອີ້ນ ປູ້ ທູວວົວ ຕົວ
ຈົ່ວ້າ ເລີ້, ເລີ້ ເລີ້, ກັ້ນ ໄກ ປ້າ ເອີ້ນ ເພີ ຈົ່ວ້າ ປູ້ ຂ່າ, ໄກ ທູວວົວ ປູ້ ເຫວີຍ ປູ້ ໄກ ສູ່ ຈົ່ວ້າ. ເຈົ້າ
ຫລື ຈົ່ວ້າ ປູ້ ຈົ່ວ້າ ຈົ່ວ້າ ຈົ່ວ້າ ເລີ້ ເລີ້

“ວ່າ (ແພະ) ມາຍໄປແລ້ວ ຮັບຊ້ອມຄອກສ້າງພໍ່ອຫລືກເລື່ອງຄວາມເສີຍຫາຍໃນກະກະທຳໄປໆ ມາຍຄວາມ
ວ່າມີເກີດຄວາມຜົດພາດຈົ່ນມາແລ້ວ ພາຍາມຄືດຫາວິທີແກ້ໄຂ ເຊັ່ນບັນໄດ້ທີ່ໄມ້ມີຮາວ ມີເຄີດກລົມມາ
ຮັບທ່າງບັນໄດ້ເກີດຈະໄດ້ໄມ້ຕກບັນໄດ້ອົກ. ເຕືອນໃຫ້ຫລືກເລື່ອງກັບອັນຕະຍາທີ່ອາຈເກີດຈົ່ນອົກ”

(二十九) เวี่ย ໂຄ ໄມາ “ເຕີຍມພຣອມລ່ວງໜ້າ ກັນໄວດີກວ່າແກ້”

ໂຄ ໄມາ : ຜົນ ຢ່າງ. ເວັບ ບໍ່ໄດ້ ໄກສະ ໂມາ ເຕີຍມ ອ້າ ຫຼື້ອ ໄຈ້ ໄໃຫ ແຮມຍ ອ້າ ເຊື່ຍ ບໍ່ຈຶ່ງ
ເລື່ອມ, ມູນ ແນ່້ຍ໏ ຍັງ ຈັກ ພິ ປຳ ແນ່້ຍ໏ ດວກ ຜົນ ຈິນ, ອ້າ ແໜ່ຍິນ ເປີຍ ເຟິງ ຈຸຍ ເຕີ່ຂວາ. ເຖິງ
ທຳ ຫຼື້ອ ໄຈ້ ຈົວ ຫຼື້ອ ຈຶ່ງ ເລື່ຍິນ, ເຊື່ຍິນ ຈົວ ທ່າວ ຈຸນ ເປີຍ. ບຸກ : ໄມາ ໄມ້ວ່າ ເສົ່ວຍ ເຊິ່ງ ເຫັນ
ຍັງ ກົງ, ໄຈ້ ໄໃຫ ແຮມຍ ອ້າ ທ່າວ ຫຼື້ອ ເຕີຍ ສູ່ອ ໂຫ່ວາ, ຖາ ຫຼື້ອ ເຊື່ຍິນ ຈົ້າ ຈົວ ທ່າວ ເລອ ຈຸນ ເປີຍ, ສາວ
ອ້າ ຢ່າງ ຈຸ່ອ ເຕີຍ ຈີ ເຫັນ ທ່າວ, ແຫຼຸນ ເມືນ ເຊິ່ງ ຈິນ ຖາ ເວັບ ບໍ່ໄດ້ ໄກສະ ໂມາ, ເຊື່ຍິນ ກວ່າ ເຫັນ
ທ່າວ. ບໍ່ ຜົ້ອ ເຊື່ຍິນ ຈິນ ເຕີຍ ອ້າ “ຈຸ້ອ ຈຸ້ອ ສັງ ຜ່ານ ບໍ່ໄດ້ ພູ້ນ”

“ສຸກາມີຕົກນີ້ເດີມມີຄຳອໍາຊີນຍ່າວ່າ ກ່ອນທີ່ຝັນຈະຕົກ ແມ່ນກີໃຊ້ປັບປຸງອຸກດັນໄມ້ຜູກຮັງນິກໃຫ້ແນ່ນເພື່ອ
ໄມ້ໃຫ້ລົມພາບຸພັດພາໄປ ປັບປຸງນີ້ມີຄວາມໝາຍວ່າກ່ອນທີ່ເຮົາຈະລົມນີ້ທີ່ກ່ອນທີ່ເຮົາຈະລົມຕ້ອງເຕີຍມພຣອມລ່ວງ
ໜ້າ ເຊັ່ນ ມືນກັບຄືການໜຶ່ງມີຄວາມຂັ້ນມາກ ເຫາກນ່ວຍຫັນສື່ອກ່ອນສອນ ດັ່ງນັ້ນ ຜົດກາຮົບນີ້
ຂອງເຂາຈິງດີ ກົນຮົມເຫັນວ່າການເຕີຍມພຣອມລ່ວງໜ້າໄດ້ຮັບຜົດມືນາກ ມີສຸກາມີຕົກຄໍາຫັນນີ້ທີ່ມີຄວາມ
ໝາຍໄກລື້ເກີ່ມກັນຄື້ອງ ‘ຜູ້ຄຸລາດຢ່ອມເຕີຍມພຣອມລ່ວງໜ້າເສມວ’”

(三十) ຂໍ້ ອ້າ ຜື້ ເປີຍ “ສາຍແຕ່ງປູປັນ”

ຂໍ້ ອ້າ ຜື້ ເປີຍ ຫຼື້ອ ເປີຍ ເມື່ຍິນ ທ່າວ ກົນ, ເອ່ອຽ ເນັ້ນ ໄຈ້ ປູ້ ແລ້ວຍິນ ເຕີຍ ແຫຼຸນ ຮ່ວ່ອ ອູ້.
ບຸກ : ອ້າ ເຕີຍ ແຫຼຸນ ວ່າຍ ເປີຍ ຕ່າ ປິນ ເຕີຍ ເຫັນ ເພື່ຍ້າ ເລື່ຍິນ, ທ່ວ່ອ ເຈົ້ອ ຈົວ ເຕີຍ ເຫັນ ທ່າວ ທິງ,
ທິນ ຈົ້າ ຈິນ ປູ້ ແລ້ວຍິນ, ອັນ ຈຸນ ຈົວ ໄກສະ ຫຼື້ອ, ທ່ວ່ອ ເປີຍ ເມື່ຍິນ ຈຸນ ເຕີຍ ເຊື່ຍິນ ເກົ່າ ອ້າ ເສົ່ວຍ ເວັນ
ເຕີຍ ເຈົ້ອ ແຫຼຸນ ຈິວິນ ຈື້ອ, ທິນ ສູ່ອ ຈົ້າ ປູ້ ຈິນ ເວັນ, ອ້າ ເຊື່ຍິນ ປູ້ ກົງ. ແຫຼຸນ ແໜິນ ຜົນ ຈິ ເຟິງ ເຖິງ
ຈຸນ ແຫຼຸນ ຂໍ້ ອ້າ ຜື້ ເປີຍ, ແມ່ນ ອ້າ ເຈົ້ອ ແຫຼຸນ ໄກສະ ເສົ່ວຍ. ບໍ່ ຜົ້ອ ເຊື່ຍິນ ຈິນ ເຕີຍ ອ້າ “ຈຸ ປູ້ ເຊິ່ງ ມົນ”
ເຫຼວ “ຈິນ ວ່ ຜື້ ວ່າຍ ປິຍ ອູ້ ຜື້ ຈຸນ”

“ໝາຍຄືກົນທີ່ຂ້າງນອກຄຸດີ ແຕ່ຈົດໃຈເລວທຽມ ເຫັນບາງຄົນແຕ່ງຕ້າສາຍງານພູດຈາໄພເວະ ແຕ່
ຈົດໃຈຕໍ່ຫັ້ນ ແອນທຳລົງທີ່ເລວທຽມ ທ້ອງບາງຄົນດູເໜ້ມອືນເປັນຄົນທີ່ມີຄວາມຮູ້ແລະເປັນຄົນສຸກາພ
ເຮັບຮ້ອຍ ແຕ່ຈົດໃຈຕໍ່ຫັ້ນ ແລ້ວເປັນຄົນທີ່ມີຄວາມຮູ້ສັກນິດ ກົນມັກເຫະຄົນປະເກທນນີ້ວ່າ ສາຍແຕ່ງປູປັນ
ຮັບຮ້ອຍແຕ່ກ່າຍນອກ ໃນມີຄວາມຮູ້ຈົງຈົງ ຄຳສຸກາມີຕົກທີ່ມີຄວາມໝາຍໄກລື້ເກີ່ມກັນຄື້ອງ ‘ມີແຕ່ງໜີ’ ແລະ
‘ສາຍແຕ່ງປູປັນ ຈຸນມີໜ່ອມ’”

(三十一) สวน กุย ต้าว ใจ “เจ้าตามตรอก ออกตามชอย”

ສວິນ : ຈຸນ ໂສຸງ. ຕ້າງ : ສູ່ອ ສົງ. ກຸຍ ຈົ່ງ : ເຫວັນ ກຸຍ ເຫວ ເຈົ້າ ຜູ້ອີ້ນ ທຶນ ຜົ່ອ ດັ່ງ ພົງ ເຫວັນ ເຫວ ກົງ
ຈົ່ງ. ສວິນ ກຸຍ ຕ້າງ ຈົ່ງ ຈູ້ອີ້ນ ປື້ນ ສົງ ແກ້ໄຂ ເຫວ ຈຸນ ຈົ່ງອື່ນ, ຈົ່ງ ເຫຼື່ຍ ອັນ ກຸຍ ທຶນ ເຫວ ຈູ້ອີ້ນ
ຕູ້ປິນ ຈູ້ອີ້ນ. ແບໍ່ : ເຊື້ອ ເຈິຍ ກົງ ຜູ້ອີ້ນ ເຫວ ຈົ່ງ ຕູ້ຈູ້ອີ້ນ ອົ້າ ໂຈາ ກົງ ຈົ່ງ ລ້າ ເທືນ, ກົງ ເຫຼື່ຍ
ເໝັນ ໂໄວ ກົງ ຈົ່ງ ລ້າ ເທືນ, ຜົ່າ ສົ່ວ ເທືນ. ເຫຼື່ຍ ສວິນ ກຸຍ ຕ້າງ ຈົ່ງ ເອົ້າ ຢ່າ ຮົວ ສົງ ພົມ ອົ້າ
ເຫຼື່ຍ ເທືນ ມ່ອ ໂສຸງ ເຄົ່າ ກຸຍ, ກວ້າ ຮົວ ປົກ ໄສ່າ, ເຫຼື່ຍ ສູ່ອ ຈຸນ ຈົ່ງ ເສູ້.

“มีความหมายว่าไม่ทำผิดกฎหมาย ทุกอย่างที่ตามกฎหมายกำหนดไว้ เช่นกฎหมายของโรงงานทำงาน สปป.ท.ล.ส.หกวัน กรรมการทุกคนต้องทำงานหกวัน พักผ่อนหนึ่งวัน ปัจจุบันหมายถึงคนที่ทำงานตามกฎหมาย รักษาภาระเบี้ยนอย่างเดียวจนไม่มีความคิดคริเริ่มสร้างสรรค์เลย”

(三十二) เอี้ยง เพ็ง อิน เหวย “ปากกันใจไม่ตรงกัน”

ເອົ້າຍື ເພິ່ນ ອັນ ແກ້ວຍ ເຕວ ອົ່ງ ຈີ້ອ ຈົ່ວ້ອ ເປີຍາ ເມີ່ນ ເພິ່ນ ເຄົງ, ເນັ້ນ ທີ່ ຜົນ ປຶ້ງ ປູ້ ດັກ ອົ່ງ ຈົ້ວ້ອ ຢູ່ : ອົ່ງ
ເຕວ ເຊິ່ງ ສູ່ໄໝ ພ່າ ຈົ່ງ ຈີ້ອ, ຕັກ ເມີ່ນ ຕາ ອົ່ງ ຈົ່ງ ຈີ້ອ ທີ່ ຈົ້ວ້ອ ໂທນ່ວ້າ ຈົ່ວ້ອ, ຕັນ ສຸ້ວ ຈີ້ ປຶ້ງ ປູ້ ທີ່ ຈົ້ວ້ອ,
ໄລ ລວງ ເອົ້າຍື ເພິ່ນ ອັນ ແກ້ວຍ ເຕວ ຂີ່ ເພີ່ນ ໄກສະ ຖຸ້າ .

“มีความหมายว่ารับปากจะทำอะไรแต่ไม่ทำตามที่รับปากไว้หรือพูดไว้ เช่นผู้อุปถัมภ์ตั้งค่าน้ำชา
เกรงกลัวเจ้านาข รับปากว่าจะทำงานให้แต่ไม่ทำ เราก็ว่าเขาปากกันใจไม่ตรงกัน”

(三十三) ခုံ ပြု ဆွဲ ဟန် “ပံ့ပိုးထောက်နံနှင့် သမာနရီ”

“เดิมมีความหมายว่าร้อนวันหนึ่ง หน้าสิบวัน ปัจจุบันเปรียบการศึกษาเด่าเรียน ขั้นหนึ่งวัน แล้ว เล่นหรือเที่ยวสิบวัน ไม่มีทางที่จะศึกษาสำเร็จได้ คนแก่เมักส่งสอนฉุกเฉินต้องมีความ นานะพายานและมีความเข้มข้นสม่ำเสมอในการศึกษาเด่าเรียน อายุผู้แสวงหาหนึ่งวัน หน้าสิบวัน”

(三十四) อี เจียน ชุว เติยา “ยิ่งปืนนัดเดียวได้นกสองตัว”

เติยา : อี จุ่ง เซวี่ย เหม็น เทอ ต้า เဟนี่ยา อี เจียน เชื่อ จุ่ง เลอด เหลี่ยง จือ ต้า เဟนี่ยา. เจ้อ หลี ชือ ปั่ว วี่ จี้ ชู ก้า ชูว, โซ้ว ชวอ ต้า. หยู : อ้ว เဟบุน ต้าว่า ว่าย กว่า ชวี จิง ชุง, ท้า เหมิน จี้ จุ่น เดอ เลียบ, อ้ว เสวี่ย สี เลือ วาย หว. เဟบุน เหม็น เชေ ชัน ชุวอ : เจิน ชือ อี เจียน ชุว เติยา, โซ้ว ชวอ ปู เสี่ยว อาย! หวี ฉื້อ เชียง จั่ง ชื້อ เทอ อ้ว “อี จว เหลี่ยง เต่อ”.

“มีความหมายว่ามีความสามรถมาก ทำงานได้รับผลดีมาก เช่นนี้ก็ไปทำการค้าที่ต่างประเทศ เข้าไม่เพียงแต่ได้กำไรจากการทำการค้า ยังได้ศึกษาภาษาต่างประเทศอีกด้วย หากด้วย เข้า ทำงานอย่างยิ่งปืน (ชู) นัดเดียวได้นกสองตัว มีสุภาษณ์อีกบทหนึ่งที่มีความหมายใกล้เคียงกัน คือ ‘ทำงานอย่างเดียว ได้รับผลสองอย่าง’”

(三十五) อี เวียน ป้า เตอ “กินบนเรือน ขึ้นหลังคา”

อี เวียน ป้า เตอ อี ชือ ชือ จือ จือ ฟู ชิน เဟบุน วั่ง จี้ เลอด เเจียน เดอ เอิน เตอ. หยู : ฟู หมู่ ชัน ชุ่ ชุ่ วี่ เลอด เอ่อร์ หนุย, ตัน อ้ว เทอ เอ่อร์ หนุย จุ่ง ต้า เลอด เชေ ปู เสี่ยว จิง ฟู หมู่, เชุ่น จือ ชุ่ ชุ่ น่า ฟู หมู่, เဟบุน เหมิน พี ผิง ท้า อี เวียน ป้า เตอ. หวี ฉื້อ เชียง จั่ง ชื້อ เทอ อ้ว “เอิน เจียง ໂគุ ป้า”.

“เป็นคำกล่าวหาคนที่ลืมบุญคุณผู้ที่มีพระคุณต่อตน เช่นพ่อแม่เลี้ยงดูด้วยความยากลำบาก แต่เมื่อลูกโตแล้วไม่เพียงแต่ไม่กรุณาด้วยความที่ต้องพ่อแม่กลับค่าพ่อแม่ คนจึงเรียกเขาว่าเป็นคนเนรคุณ กินบนเรือน ขึ้นหลังคา มีคำสุภาษณ์อีกบทหนึ่งที่มีความหมายใกล้เคียงกันคือ ‘ตอบแทน บุญคุณด้วยความแก่น’”

(三十六) อ้ว ตี้ ฟัง สื້อ “เลึงตรงเป้า”

ตี้ : เจียน ป้า. สื້อ : เจียน. อ้ว ตี้ ฟัง สื້อ ชือ จือ ตุย จุ่น เเจียน ป้า จือ เชื่อ เจียน. เเจียน ปั่ว ชุว อ้ว ชว่า เหอ สิง ตั่ง ปี้ ชวี อ้ว หมิง เหวี่ย เทอ นู่ เปี่ยว. หยู : อี กีอ เဟบุน ชุว อ้ว เทอ เนี่ย หยง ปี้ ชวี ฟู เหอ ทิ่ง เชื่อ เทอ ชวี อี้ยา; สิง ลุวน ปี้ ชวี อี้ยา อ้ว นู่ ตี้ ตี้, เชื่อ อี้ยง ชุว อ้ว ชว่า อ้ว ลิง ลุวน, ໄ愧 ชวัน ชือ อ้ว ตี้ ฟัง สื້อ.

“หมายถึงในการกระทำการสื่อๆ ต้องมีเป้าหมายที่ถูกต้องชัดเจน เช่นเนื้อหาของการพูดนั้นต้อง ตรงกับความต้องการของผู้ฟัง การเดินเรือต้องมีจุดหมายปลายทาง การพูดหรือการเดินเรือนั้น จึงจะนับว่าเลึงตรงเป้าหมาย”

(三十七) ຂັ້ນ ຜ່າງ ຖູ ເກີນ “ຕັດຮາກຄອນໂກນ”

ขั้น ជ່າງ ຜູ ເກີນ ຈຸ່ອ ປົ່ວ ຕຸຍ ຕື່ ແຫຼຸນ ທ່າວ່າ ໄກສ້າ ແຫຼຸນ ເລື້ມ ເຈົ້າ ເຈົ້າ ເນື້ອງ ເມື່ອ ; ເຊື່ອ ຕີ່ ຈຸ່ງ ຂຶ້ນ.
ທະນຸ : ວ້າ ອີ່ ກຸ່ ເຈົ້າ ເຈົ້າ ດົກ ເພີ່ ຢູ່ ຕ້າວ ຈຸ່ງ ທ່າວ ແຫຼຸນ ພົ່ງ ມ່ວ່າວ່າ ສູ່ ຕ້າ ເຈົ້າ ເປັນ ປູ້ ເຕືອ ອັນ ມີ, ເຈົ້າ ຜູ້ ເຂົ້າ ລົ້ນ ເຊື່ອ ຕີ່ ຈຸ່ງ ຂຶ້ນ, ເວັນ ເລື້ມ
“ໃຊ້ປະໂຍບນເທິບກັນການກຳຈັດສັດຖາຮ້ອງຜູ້ຮ້າຍຕ້ອງໄທ້ມີຄວາມສັນສົ່ງ ເຊັ່ນ ມີໂຄງຜູ້ຮ້າຍກຸ່ມໍ່ນີ້ເທິ່ງ
ໜ້າກຸນຕາຍ ວັງພື້ນເທົານໜ້ານໜ້ານ ທຳໄທ້ຖຸກຄົນເດືອດຮອນໄນ້ມີຄວາມສັນສົ່ງ ຮູ່ນາລອດກຳສັ່ງ
ໄທ້ກຳຈັດໂຈງຜູ້ຮ້າຍກຸ່ມໍ່ນີ້ຢ່າງດອນຮາກຄອນໂຄນ”

(三十八) จื้อ จุ่ง ชู ชือ “หนาแน่นหัว”

“มีความหมายว่าหาเรื่องไปสืบต้นเองโดยไม่จำเป็น เช่นคนที่ไม่รู้จักแก่ปัญหานักจะหาเรื่องไปสืบต้นที่ให้ตนเองล้าบากเดือดร้อน และไม่มีใครเห็นใจด้วย แต่จะกล่าวว่าหาเหตุให้หัว”

(三十九) ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៧៤ “ពួកគំនិតរៀបចំរាជរដ្ឋបាល”

“มีความหมายว่ากล้าพูดความจริง ไม่มีความเกรงกลัวใด ๆ ทั้งสิ้น เช่นคนซื้อสตั๊ดย์ของความ
ขัติธรรม เมื่อเห็นคนร้ายทำความชั่วจริงไม่มีความยำเกรงว่ากลัวเขา ถึงแม้คนฟังรู้สึกไม่รื่น匈
เขาก็สามารถพูดตรงไปตรงมา”

(四十), ផ្លូវការ ម៉ែន ពាក់ “ខ្សោយនឹងរបៀប”

‘สุ่ม สุ่ม เช่น ดาว เตอ อี้ ช้อ ช้อ ปี วี่ เหยิน ดาว ตึ้ง ชี สุ่ม, ปู โก้ว เฟิน เพีย ฮ่าว เฟิน เพีย
ปู จิวน. หยู : โนม่า ช้อ เฟิน พา จ้า จี้ ผัน, ໄใจ หมิน เตือ ต้าว เตอ ปู ดาว, หวี ช้อ ฟู เจ้อ เหยิน
เชียง ต้า เจีย เจีย ช้อ ชุวอ. ‘สุ่ม สุ่ม เช่น ดาว, ปู โก้ว เฟิน เพีย, ฉัง ต้า เจีย เหวียน เลียง’
“มีความหมายว่าคนมากของน้อยไม่พอแบ่งหรือแบ่งไม่ทั่วถึงกัน เช่นในการแจกของช่วย
เหลือคนที่ประสบภัย แต่ละคนได้รับของแจกน้อยมาก คนแจกของจึงบอกว่า ‘ข้างน้อย
ประมาณก’ ต้องขอภัยที่ไม่พอกับความต้องการ”

ชื่อ นาง ๓ “กอดสอนความเข้าใจ”

三、ເຊົ້າ ຂໍ້າ ເຕືອ ເຈີ້ ຈົ່ວ “ຄຸນຄໍາຂອງສຸກາມີຕ”

เนื่อง หวัง ผู้อ่าน ที่ น่า ใจ ชอบ เลื่ยง ที่ เห็น ลักษณะ ของ เหตุการณ์ นี้ :

“สภากาแฟตระหง่านให้เห็นถึงแนวคิดของชนเผ่าต่าง ๆ และอุปนิสัยใจคอของมนุษย์ เช่น

(一) สื้น อึ้ง ห่าว เทอ พົງ ເມື່ຍນ “ສະທ້ອນດ້ານດີ”

—) ជំនាញភាគទី១:
“ឱ្យបានពាក្យមិញ”
ដើម្បីជំនាញវា តើ “ឱ្យបានពាក្យ”

二) จื๊อ ญู. ลี่ : “พอใจในสิ่งที่ตนมืออยู่ ตัวอย่างเช่น”
อัน เป็น โสด จึง “นุ่งเจียมห่มเจียม”

三) ໂສງ ຈິນ. ລົ້: “ຫຼື້ອສັຕຍ໌ ຕ້ວອຢ່າງເຂົ້ນ”
ເອີ້ນ ສົງ ວິ້ວ້ອ “ມົວຈາສັຕຍ໌”

四) ឃុំភីះ “ខ្សោយអេឡិចក្បែន ពាក់ចាន់ប៉ាងខ័ណ្ឌ”
សង្គម កុង ថា “អូរូវិចត្រាំដោយការ ខ្សោយអេឡិចក្បែន”

五) ແຂວງ ລວມ. ລື່ : “ປັບຕົວອອກລຸ່ມ ຕົວຍ່າງເຊັ່ນ”
ຢູ່ເຊີຍ ສຸຍ-ສຸ “ເຂົາມືອງທາຫລວດຕ້ອງຫລວດຕາຕາມ”

六) ຈຶ່ງ ລື່. ລື່ : “ເປັນຕົວອອກຕົວອອກ ຕົວຍ່າງເຊັ່ນ”
ຈຶ່ງ ສູ່ອົບ ປີ່ລື່ “ບັນອຸປະນຳແພັ້ງຂອງທຸນເອງ”

(二) ຜົນ ອົງໄຫວ່ ເຕວ ພິງ ເມື່ຍນ “ສະຫຼອນດ້ານໄນ໌ດີ”

一) ຂໍ້ອ ລື່. ລື່ : “ຄູຖາກນ ຕົວຍ່າງເຊັ່ນ”
ຈົ່ງ ອື່ ປູ້ຈົ່ງ ແຮມ “ໄຫວ້ເສື້ອໄມ້ໄຫວ້ກນ”

二) ຕາວ ທຸາວ ສຸ່ງ ຈົວ. ລື່ : “ພຸດມາກທຳນົ້ອຍ ຕົວຍ່າງເຊັ່ນ”
ກາວ ດັນ ກ່ວວ ລຸ່ມ “ຄຸຍໂອ້ວາດ”

三) ເຕ່ອ ກວ້ວ ເນື້ອບ ກວ້ວ. ລື່ : “ທຳອຍ່າງເສີມໄດ້ ຕົວຍ່າງເຊັ່ນ”
ຕັ້ງ ອື່ ຢູ່ອ ເຕ່ອ ຈູ່ງ ຈົ່ວ ອື່ ຢູ່ອ ຈຸ “ເປັນພຣະວັນເດີ້າ ຕີ່ຮະພັງວັນເດີ້າ”

ຂໍ້ອ ບ່າວ ຄື “ທດສອນຄວາມເຫົ້າໃຈ”
ຂໍ້ອ ຈູ່ ເຊີ່ງ ມ່ວ ເຕວ ເຈີ່ຍ ຈົ່ວອກຄຸນຄ່າຂອງສຸກາມີຕົງນ”

四、ເຊິ່ງ ມ່ວ ເຕວ ການ ຍ່ງ “ປະໂໄຍ້ນ໌ແລກການນຳໄປໃຫ້ຂອງສຸກາມີຕົງ”

ເຫັນ ແມ່ນ ຜັງ ຍ່ງ ເຊິ່ງ ມ່ວ ເຕວ ຖ້ວ່າ ສູ່ ເມື່ຍນ ຈູ່ງ ໄຫລ ເຊັ່ນ ຈັ້ນ. ກຸ່ ລື່. ເຈີ່ຍ ຂວິ່ນ ຢ່ວວ
ຈີ ເພີ່ງ ທິ່ງ ເຈົ່ວ, ທຸາວ ເຈົ່ວ ຜັງ ປ່າ ຈົ່ວ ຈື່ ເຕວ ເສີ່ຍ ອື່ ເນື່ຍນ ກາວ ເຊີ່ງ ມ່ວ ເພີ່ງ ຜັງ ເຈີ່ຍ
ຕັ້ນ ອົ້ວ ເລີ້ຫາ ເຕວ ເປີ້ຫາ ຕ້າ ພູ້ໄຫລ.

“ເຮັມກໃຊ້ຄໍາສຸກາມີຕົງເປັນການພຸດທະນາ ອົງນາຍາເບີນນາມເພີ່ມເຫັນ ໄກກຳລັງໃຈ ສັ່ງສອນຫວັນເຍະເຫັນ
ຜູ້ຟັງ ສູ່ພຸດມັກຜ່ານຄໍາສຸກາມີຕົງຄ່າຍກອດຄວາມຮັ້ສັກນິກຄົດຂອງທຸນອອກມາຍ່າງຍ່ອງ ຖ້າ”

(一) ຍ່ງ ມ່ວ ເຊັ່ນ ເຕວ ເຊິ່ງ ມ່ວ ພູ້ : “ຕົວຍ່າງຄໍາສຸກາມີຕົງທີ່ໃຊ້ໃນກາຮມເຫັນ”

一) ຈິນ ຈູ່ອ ວີ່ ເອື້ຍ “ກິ່ງທອງໄປຫຍກ”

二) ເລື່ນ ຕາວ ຫຼູ້ອ ກ່ວງ	“ເຫັນມາກຽກວ້າງ”
三) ຈຶ່ງ ຈຶ່ງ ອ້າ ເລີຍາ	“ເປັນຮະບັບເຮັດວຽກ”
四) ເຫັນ ທາວ ເມື່ຍາ ປີ	“ປາກກາວີເສຍ”
五) ຂຶ່ງ ຂູ່ຫວີ ພລັນ ເອ່ອຮ ເຫັນ ຂູ່ຫວີ ພລັນ	“ລຸກສິມຍີເກັ່ງກວ່າຄຽງ”
(二) ຍັ່ງ ມີ ຖຸ ດີ ເຕູ ເຊີງ ມີ. ພຢ :	“ຕັວອຍ່າງຄຳສຸພາຍືທີ່ໃຊ້ໃນການໃຫ້ກຳລັງຈິ”
一) ປັ່ວອ ສູ້ອ ຈີ	“ນ້ຳຈື້ນໃຫ້ຮົບດັກ”
二) ໄຈ ເລີຍ ໄຈ ດີ	“ຈົນ່າງໜ້າທຳຕ່ອໄປ”
三) ອ້າ ຈຸ້ອ ຈຸ້ອ ຫຼູ້ອ ຈຶ່ງ ເຊີງ	“ຄວາມຕັ້ງຈອງຢູ່ທີ່ແນ່ ຄວາມສໍາເລັດຈອງຢູ່ທີ່ນີ້ນ”
四) ມີ ຈຸ້ອ ເຂັນ ລວ ປີ ອ້າ ອື່ ເຕູ	“ຄນໂຈົດພັນກັງ ຢ່ອມໄນ່ພລາດ”
五) ວ ເລວີຍ ເຊັນ ພລື ມູ່, ເກີນ ຫຼູ້ອ ອື່ ເລີນ ໂພວ	“ອຍາກມີຄວາມຮູ້ນາກ ຕົ້ນເພີ່ມຄວາມຂັນອຶກ”
(三) ຍັ່ງ ມີ ເຈົ້າ ຫວິນ ເຕູ ເຊີງ ມີ. ພຢ :	“ຕັວອຍ່າງຄຳສຸພາຍືທີ່ໃຊ້ໃນການສັ່ງສອນ”
一) ລັ່ງ ຈຸ້ອ ມູ່ໂຄ	“ຄນເລາທຣາມຈົກລັບດ້ວ”
二) ລື່ ລັ່ງ ຈຸ້ອ ຢຸນ	“ຄວາມໂລກທຳໃຫ້ກລາຍເປັນຄນໂຈ່ງ”
三) ທັນ ຂູ້ອ ເອ່ອຮ ສິງ	“ໄຕຮ່ວຍແລ້ວຄ່ອຍທຳ”
四) ທັນ ຕາວ ປີ ຫຼູ້ອ	“ໂລກມາກລາກຫາຍ”
五) ຫຼູ້ອ ອ້າ ຫຼູ້ນ ປ້າວ, ອື່ ອ້າ ອື່ ພ້າວ	“ກົງເກວີຍນກຳເກວີຍນ”

(四) ยง หวี ชูวอ นมิง เตอ เนือง หวี :	“ตัวอย่างคำสุภาษิตที่ใช้ในการแก้ตัว”
一) ໄປ ເພີ ຂໍ ລື	“ເສີຍແຮງເປົລ່າ”
二) ຂູ້ຂູ້ມາວ ລວງ	“ເພິ່ນເຂົ້າກຳທຳໃໝ່”
三) ພາ ຈຸນ ອື່ນ ວິ	“ໂຍນອີຫຼຸນນຳຫຍກ”
四) ແຫຼຸນ ຜິນ ມັນ ເຊ່ວ	“ຈຶ່ງຄນເດຍາກ”
五) ຈື້ສ່າງ ເຊີນ ຕວອ	“ພຣະມາກຊ້າວນ້ອຍ”
(五) ยง หวີ ຈື້ເພີ ເຕູ ເນົງ ຫວີ	“ກຳສຸກາມີຕີທີ່ໃຊ້ໃນການເບາະເຢີ”
一) ຕ້າ ຈິງ ເສີຍ ໂກ້າ	“ກະຮະຕ່າຍຕື່ນຄຸນ”
二) ຜິນ ໂປ່າ ມູ ເອີ້ນ	“ປິ່ນນໍ້າເປັນຕົວ”
三) ຂົງ ອົ່າ ນີ້ ເປົ້າ	“ສາຍແຕ່ຽບ”
四) ເວີ່ນ ເທີນ ອົ່ວ ແຫຼຸນ	“ຮຳໄມ່ຄືໄທຢືນໄທຢກລອງ”
五) ຂຶ້ວ ຄ່າວ ປູ້ ຂຶ້ວ	“ໜາເຫາໄສ່ຫວັງ”
(六) ยง หวີ ປົ່ວ ເຕູ ເນົງ ຫວີ	“ຕัวອຍັງກຳສຸກາມີຕີທີ່ໃຊ້ໃນການປັບປຸງປົງປາຍ”
一) ເອີ້ນ ຈົງ ຕິງ	“ຕະນູນິນຕາ”
二) ໄປ ພາ ໄປ ຈຸນ	“ປິ່ງຮູບຄຮັງຄູກຮູບຄຮັງ”
三) ເກົ້ວ ເນື່ອງ ອົ່າ ເອ່ອຮົ	“ກຳແພັງມື້ງ”

四) ចំពោះខ្លួន	“ការប្រើប្រាស់ការរកសារ”
五) ចំណាំ លេខេត្ត ឬខេត្ត	“សង្គមសង្គម”
(七) យំហើវការ ឱ្យ ពេញ ឬ ឱ្យ យំ	“តាមយំការស្ថាបាយទាំងអស់ដើម្បីការប្រើប្រាស់ការរកសារ”
一) ចុះ ឬ ឃុំ ឬ ឈុំ ឬ ឯ៉ាង	“ការប្រើប្រាស់ការរកសារ”
二) ឬ ឬ ឬ ឬ ឬ	“នឹងការប្រើប្រាស់ការរកសារ”
三) ពិនិត្យ ឬ ឬ ឬ ឬ	“ការប្រើប្រាស់ការរកសារ”
四) ឬ ឬ ឬ ឬ ឬ	“ការប្រើប្រាស់ការរកសារ”
五) ឬ ឬ ឬ ឬ ឬ	“ការប្រើប្រាស់ការរកសារ”
(八) យំហើវ ឬ ឬ ឬ ឬ ឬ	“តាមយំការស្ថាបាយទាំងអស់ដើម្បីការប្រើប្រាស់ការរកសារ”
一) ជូន ឬ ឬ ឬ ឬ ឬ	“ការប្រើប្រាស់ការរកសារ”
二) ឬ ឬ ឬ ឬ ឬ	“ការប្រើប្រាស់ការរកសារ”
三) ឬ ឬ ឬ ឬ ឬ	“ការប្រើប្រាស់ការរកសារ”
四) ឬ ឬ ឬ ឬ ឬ	“ការប្រើប្រាស់ការរកសារ”
五) ឬ ឬ ឬ ឬ ឬ	“ការប្រើប្រាស់ការរកសារ”

ចូលរួម និង “ការប្រើប្រាស់ការរកសារ”

ចូលរួម និង “ការប្រើប្រាស់ការរកសារ”

สรุป

สุภาษิตจีนเป็นคำสอนที่กินใจผู้ฟังที่ผ่านการกลั่นกรองและสืบทอดมาจากสมัยก่อน ปัจจุบันเรายังใช้คำสุภาษิตในชีวิตรประจำวัน เช่น ชมเชย ให้กำลังใจ ส่งสอน ออกตัว เสียดสีหรือ เยาะเย้ย ๆ ฯลฯ

แบบฝึกหัด ๕ เที่ยวเออร์

10. เลี่ย จวี ย่ง หวี เจี้ยว ชวิน เตอ เนือง หวี.
“งยกตัวอย่างคำสุภาษิตที่ใช้ในการสั่งสอน”
11. เดี่ย จวี ย่ง หวี ชุวอ หมิง เตอ เนือง หวี.
“งยกตัวอย่างคำสุภาษิตที่ใช้ในการแก้ตัว”
12. เดี่ย จวี ย่ง หวี จี เพง เตอ เนือง หวี.
“งยกตัวอย่างคำสุภาษิตที่ใช้ในการเยาะเยี้ย”
13. เดี่ย จวี ย่ง หวี ปี วี เตอ เนือง หวี.
“งยกตัวอย่างคำสุภาษิตที่ใช้ในการเปรียบเปรย”
14. เดี่ย จวี ย่ง หวี ค瓦 จัง เตอ เนือง หวี.
“งยกตัวอย่างคำสุภาษิตที่ใช้ในการพูดเกินความจริง”
15. เดี่ย จวี ย่ง หวี ตุย จุ้ว เตอ เนือง หวี.
“งยกตัวอย่างคำสุภาษิตที่มีความหมายตรงกันข้าม”